

AGRO

ISSN 1899-6310

GALOWE NAGRODY

GALA AGROBIZNESU

29.11.2017 R.,
AULA KRYSZTAŁOWA SGGW

Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia Wszystkim naszym Klientom i Sympatykom życzymy zdrowia, rodzinnego ciepła oraz wszelkiej pomyślności i nadziei. Życzymy aby Nowy 2018 Rok przyniósł Państwu dobre plony, wysokie efekty ekonomiczne oraz sukcesy prywatne i zawodowe.

Zarząd i pracownicy BIN

RABAT 10%

NA SILOSY PŁASKODENNE OD 10 DO 2200 TON

ROLNIKU ZAMÓW JUŻ DZIŚ I SKORZYSTAJ

AKCJA RABATOWA DO 30.03.2018r.

SILOSY ZBOŻOWE
SILOSY PASZOWE
SILOSY LEJOWE
WIATY I HALE

INFORMACJE I ZAMÓWIENIA także telefonicznie:

„BIN” Sp. z o.o. 87-700 Aleksandrów Kujawski., ul. Narutowicza 12

Dział Handlowy: tel. 54 282 88 00-03, fax 54 282 88 63

Dział Projektowo-Handlowy: tel. 54 282 88 25-26

WWW.BIN.AGRO.PL

BIN@BIN.NET.PL

*Czytelnikom i Partnerom
Rodzinnych, Zdrowych, Spokojnych,
Świąt Bożego Narodzenia
Szczęśliwego Nowego 2017 Roku
życzy Redakcja AGRO*

Startuje kolejna edycja konkursu Agroprzedsiębiorca RP

Bracia Seweryn i Radosław Borkowscy, współzarządzający Kujawską Fabryką Maszyn Rolniczych „Krukowiak” w Brześciu Kujawskim (woj. kujawsko-pomorskie) oraz **Łukasz Otremba**, właściciel firmy Swimer w Toruniu (woj. kujawsko-pomorskie), to – w naszym redakcyjnym konkursie – pierwsi nominaci do zaszczytnego tytułu Wzorowy Agroprzedsiębiorca RP 2018. Przypominamy – nagrodą w tej kategorii konkursowej jest szabla oficerska.

Podlasianie i Kujawiacy w stolicy

Na Gali Agrobiznesu 2017 najbardziej widoczni byli tym razem przedstawiciele dwóch województw: kujawsko-pomorskiego i podlaskiego. Mieli oni bowiem zapewniony program specjalny w stolicy. I tak: grupa podlaska, pod przewodnictwem **Andrzeja Remisiewicza** z firmy Trans-Rol z miejscowości Kruszewo-Wypychy, odwiedziła sekretarza stanu w MRiRW **Zbigniewa Boguckiego**, grupa brodnicka, pod przewodnictwem **Zbigniewa Nowińskiego**, szefa firmy Agromax – Brodnica, zawitała do gmachu Sejmu RP, gdzie podejmował ją pos. **Zbigniew Sosnowski**, zaś

Podlasianie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi

grupa rypińska, zorganizowana przez rolników: **Ryszarda Błaszkiewicza** z Rakowa i **Ryszarda Kruzińskiego** z Okonina, odwiedziła Centrum Wodne i kampus SGGW.

Pamiątkowe zdjęcie z **Grażyny** i **Andrzeja Remisiewicza** (w środku) z ich specjalnymi gośćmi: ważnymi przedstawicielami Grupy Azoty – **Pawłem Owczarskim**, **Piotr Zarosińskim**, **Piotrem Muratem** i **Sławomirem Zającem** oraz Członkiem Zarządu Województwa Podlaskiego **Stefanem Krajewskim** i prezesem SBR Szepietowo **Krzysztofem Radziszewskim**

Brodniczanie w gmachu Sejmu RP

Zapraszamy do systematycznego zaglądania na naszą stronę internetową – www.agroredakcja.pl

AGRO – Magazyn Ludzi Przedsiębiorczych

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30, tel. 600 079 010

e-mail: agroredakcja@agroredakcja.pl, www.agroredakcja.pl

Rada Programowa AGRO: **prof. dr hab. Andrzej Kowalski** (Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej) – przewodniczący oraz członkowie – **Waldemar Broś** (Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich), **prof. dr hab. Włodzimierz Fiszer** (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), **Rajmund Paczkowski** (Krajowa Rada Drobiarstwa Izba Gospodarcza), **Andrzej Kuczyński** (Federacja Gospodarki Żywnościowej), **Andrzej Muszyński** (Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych), **Maciej Paradowski** (Stowarzyszenie AgroBiznesKlub) i **Mieczysław Twaróg** (Stowarzyszenie Eksporterów Polskich).

Redaguje: **Leon Wawreniuk** – redaktor naczelny i Zespół

Ceny ogłoszeń i reklam: 1 kolumna A-4 – 4800 zł, 1/2 kolumny – 2500 zł, 1/3 kolumny – 1700 zł, 1/4 kolumny – 1300 zł; plus 23% VAT. Możliwość negocjacji cen.

Ponadto
w numerze

- ➔ Finał AgroKlasy ODR 2017
- ➔ Przeżyjmy to jeszcze raz
- ➔ Kalendarz AGRO na 2017 rok

KFMR

KRUKOWIAK

Od 40 lat zadziwiamy świat!

www.krukowiak.com.pl

Łukasz Otremba

WZOROWY AGROPRZEDSIĘBIORCA RP 2018

Łukasz Otremba, właściciel firmy SWIMER w Toruniu, specjalizującej się od produkcji polietylenowych zbiorników do magazynowania wszelkiego rodzaju substancji płynnych. Z wykształcenia – trener pływania, po ukończeniu studiów na gdańskiej AWF pracował z młodzieżą w Klubie Pływackim Delfin w Toruniu. W 2008 r. zarejestrował w Toruniu firmę SWIMER, której działalność od samego początku sprowadzała się do zapatrywania klientów w najlepszej jakości zbiorniki do magazynowania płynów eksploatacyjnych, pozyskiwane zarówno od producentów krajowych, jak i zagranicy, m.in. z Wielkiej Brytanii (ich montaż i usługi transportowe realizowane były na miejscu w Toruniu). W 2013 r. firma SWIMER uruchomiła produkcję własnych zbiorników do magazynowania substancji płynnych, by po kilku latach stać się liderem rynku w produkcji zbiorników dwupłaszczowych w Polsce. Jej sztan-dardowym produktem jest typoszereg zbiorników do magazynowania wszelkiego rodzaju substancji płynnych, m.in.: paliw, AdBlue, nawozów, wody i wszelkiego rodzaju środków chemicznych. Obecnie zbiorniki z Torunia, wyposażone w innowacyjne rozwiązania z dziedziny elektroniki, są nie tylko chętnie nabywane przez klientów w Polsce, m.in. przez rodzimych rolników, ale także – dzięki uruchomionej mobilnej obsłudze sprzedaży – dostępne w 26 krajach świata, w tym na wymagających rynkach: francuskim i skandynawskim. Certyfikaty, atesty i wyróżnienia przyznawane wyrobom Swimer na rynku krajowym i rynkach międzynarodowych dają gwarancję ich najwyższej jakości.

REKOMENDUJE

Ryszard Kruziński

Właściciel Gospodarstwa Rolnego w Okoninie

Wzorowy Agropredsiębiorca RP 2016:

– Z produktami firmy Swimer zetknąłem się kilkakrotnie na targach rolniczych. Po przemyśleniach, podjąłem decyzję o kupnie nowoczesnego zbiornika dwupłaszczowego o pojemności 2500 l do przechowywania oleju napędowego, wyposażonego m.in. w: pompę, licznik i filtr. Pod każdym względem zdaje on egzamin w moim gospodarstwie. Polecam taki zbiornik każdemu rolnikowi w Polsce, który ma potrzebę przechowywania paliw płynnych!

SWIMER

– innowacyjna firma z gwarancją

Kiedy pytają, co mi dało zawodnicze uprawianie przez kilkanaście lat sportu, konkretnie pływania, do tego z sukcesami na arenie krajowej i międzynarodowej, a potem przez lata wychowywania najmłodszych jako trener, odpowiadam, że dużo. Przede wszystkim – nauczyło cierpliwości, konsekwencji i ambicji, żeby być coraz lepszym. To teraz w biznesie bardzo się przydaje!

Skąd pomysł ze zbiornikami na substancje płynne? Podróżując po świecie, najpierw jako pływak, a później trener, spotykałem tam różne innowacyjne produkty. Natknąłem się m.in. na polietylenowe dwupłaszczowe zbiorniki do magazynowania płynów. Wydały się one dla mnie sensownym rozwiązaniem. W naszym kraju takie rozwiązania były mało popularne. Postanowiłem wprowadzić je na rynek polski. W tym celu w 2008 r. powołałem do życia firmę Swimer, która zaczęła sprowadzać je z Wielkiej Brytanii. Przez blisko 5 lat robiliśmy to z dobrym skutkiem. Z czasem, gdy sprowadzanie produktów zza granicy i ich magazynowanie, co wiązało się z wysoką ceną samego produktu, okazało się niewystarczające, zaistniała potrzeba poszukania lepszego rozwiązania. W 2013 r. postanowiliśmy podjąć własną produkcję polietylenowych zbiorników, co stanowiło nie tylko ciekawe i praktyczne rozwiązanie, ale i również nowość i wyzwanie w lokalnej branży. Zaczętkowało ono produkcję naszych zbiorników Swimer do magazynowania cieczy, tj. – paliw, AdBlue, nawozów płynnych czy wody.

Nasza systematyczna obecność wystawnienna na lokalnych targach w Zarzeczuwie i Minikowie oraz ogólnokrajowych wystawach, takich jak: AgroShow w Bednarach, Targi Agrotech w Kielcach, czy Pola-gra w Poznaniu, połączona z aktywnością stacjonarną i mobilną obsługi sprzedaży, zaczęła przynosić coraz większe sukcesy na rynku krajowym. Po kilku latach ofensywy Swimer stał się niekwestionowanym liderem rynku w produkcji zbiorników dwupłaszczowych w Polsce. Na fali sukcesu krajowego, wprowadzamy też nasze produkty na rynki europejskie oraz światowe. W tym celu trzeba było wydzielić w firmie dział eksportu oraz wprowadzić mobilnych doradców handlowych na terenie kraju i na rynkach zagranicznych.

Wnikliwa analiza rynku i potrzeb klientów, połączona z nastawieniem na budowę relacji, owocowały w naszej firmie ciągłą potrzebą zmian i wprowadzania ulepszeń. Inwestycją, która okazała się największym udogodnieniem dla naszych klientów, stała się rozbudowa struktury serwisowej. Jej głównym zadaniem jest serwisowanie zbiorników i systemów wyprodukowanych w Toruniu. Poza tym realizujemy specjalne zamówienia, tj. modernizacje zbiorników, czy też sprzedaż części eksploatacyjnych z dostawą do klienta.

Pod koniec roku 2014 wyprodukowaliśmy pierwszą linię zbiorników z serii Eco-Line. Stanowiły one praktyczne i ekonomicz-

ne rozwiązanie dla znacznej rzeszy klientów. Zbiorniki bez szafy (z możliwością montażu koła zwijkowego) zostały szybko docenione również przez rynek, czego wyrazem było przyznanie nam w 2015 r. Złotego Medalu Targów Kielce za produkt bezpieczny dla środowiska dla małych i średnich gospodarstw.

Lata 2015 i 2016 dla naszej firmy obfitowały w innowacyjne rozwiązania z dziedziny elektroniki. Najpierw wprowadziliśmy do produkcji PPC-15 – licznik do przepływomierza rozliczający paliwo w temperaturze referencyjnej 15°C, potem wdrożyliśmy licznik do przepływomierza – PPC-600, a jeszcze później – sekwencyjny system sterowania pompami – SSP-4. Kolejne nasze innowacje, wprowadzone do masowej produkcji, to: czujnik przecieku HLA-8 oraz czujnik maksymalnego poziomu HLA-8. Absolutnie flagowym produktem naszego działu badań i rozwoju jest wprowadzenie na rynek precyzyjnego systemu pomiaru poziomu płynów pod marką Lipremos®. System ten umożliwia stały – ciągły pomiar poziomu w litrach, % oraz temperatury magazynowanego płynów. W wersji Prestige system wyposażony jest w moduł GPRS umożliwiający zdalny monitoring płynów w zbiornikach z dowolnego miejsca na świecie. Kolejnym urządzeniem jest sterownik z przeznaczeniem dla cieczy wymagających określonych warunków magazynowania (temperatury). Sterownik steruje ogrzewaniem i chłodzeniem zbiornika (firmowy termostat).

Z satysfakcją mogę powiedzieć, że – zarządzana przeze mnie i zatrudniająca kilkadziesiąt osób - firma Swimer w stosunkowo szybkim czasie dopracowała się miana to-powego polskiego producenta zbiorników i dedykowanych do nich systemów elektronicznych. Obecnie koncentrujemy się na dostarczaniu całościowych rozwiązań do magazynowania paliw, oleju napędowego, AdBlue, nawozów płynnych i wody. W ich skład wchodzi: zbiorniki z komplementarnym wyposażeniem (węże, dystrybutory, zwijadła, pompy, filtry) oraz innowacyjne systemy zarządzania dystrybucją (monitoringu dozowania płynów), liczniki przepływu czy też wspomniany już precyzyjny system pomiaru poziomu płynów Lipremos®.

Ważne jest także to, że jako jedna z nielicznych firm na rynku krajowym, nasze usługi świadczymy w pełnym zakresie, począwszy od projektowania i wykonania form – posiadamy własną narzędziownię, poprzez produkcję wyrobów gotowych, aż po własny transport i dostawę do klienta.

ZBIORNIKI DWUPŁASZCZOWE DO OLEJU NAPĘDOWEGO

**POLSKI
PRODUKT**

**Zadzwoń
56 681 47 22**

NAJWIĘKSZY TYPOSZEREG ZBIORNIKÓW DO ON

KORZYŚCI

- ▶ nie korodują
- ▶ odporne na UV - nie blakną
- ▶ odporne na warunki atmosferyczne
- ▶ odporne na uszkodzenia mechaniczne
- ▶ jeden odlew - brak łączeń i spawów
- ▶ łatwe do utrzymania w czystości
- ▶ nie wymagają zabiegów konserwacyjnych
- ▶ łatwe w transporcie
- ▶ wysoce odporne chemicznie

Raty 10x0%
bez kosztów
na wszystkie modele zbiorników

Zbiorniki dwupłaszczowe do oleju napędowego Dostępne modele (wys. x szer. mm)	BASIC
	Nr kat.
Swimer Tank 2500 FUDPS (1800 x 1500)	SW-101172
Swimer Tank 3500 FUDPS (2100 x 2130)	SW-100695
Swimer Tank 5000 FUDPS (2100 x 2360)	SW-100587
Swimer Tank 7500 FUDPS (2500 x 2550)	SW-101077
Swimer Tank 10000 FUDPS (3000 x 2550)	SW-101642
Swimer Tank Eco-Line 1500 ELDPS (1950 x 1358)	SW-101783
Swimer Tank Eco-Line 2500 ELDPS (1990 x 1708)	SW-101784
Swimer Tank Eco-Line 5000 ELDPS (2060 x 2318)	SW-101925

Zbiorniki z Torunia

SWIMER | ul. Płaska 64 | 87-100 Toruń

+48 56 681 47 22 | handel@swimer.com.pl

www.swimer.com.pl

f | YT

Praca w gospodarstwie rolnym w sezonie zimowym

Krótszy dzień pracy, trudne i nieprzewidywalne warunki atmosferyczne zwiększają ryzyko wypadków w gospodarstwach rolnych, dlatego warto przygotować się na przyjscie zimy i odpowiednio zabezpieczyć miejsce pracy. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego niezmiennie przypomina o potrzebie stosowania zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym i zwraca uwagę na zagrożenia wypadkami w nadchodzącym sezonie zimowym.

ZAPOBIEGANIE UPADKOM

Upadkom osób zapobiega utrzymywanie w dobrym stanie nawierzchni podwozów i ciągów komunikacyjnych w gospodarstwie. Prace należy rozpocząć od zniwelowania nierówności terenu, odprowadzenia wody opadowej i utwardzenia nawierzchni. Z ciągów komunikacyjnych należy usunąć zbędne przedmioty, o które można się potknąć.

W okresie opadów śniegu systematycznie należy odśnieżać i posypywać piaskiem, solą gospodarczą lub popiołem chodniki, schody, przejścia i dojścia. Ważne też jest noszenie obuwia z antypoślizgową, protektorowaną podszewką i dobre oświetlenie miejsca pracy oraz ciągów komunikacyjnych.

Ryzyko upadków osób w gospodarstwie rolnym dotyczy nie tylko rolników, ale również ich rodzin oraz osób, które gościnnie tam przebywają.

W wolnych chwilach Kasa zachęca do sprawdzenia: ■ czy wszystkie podesty, schody, pomosty, wazy stropowe i ścienne są wyposażone w solidne barierki i poręcze ■ czy podwórko i ciągi komunikacyjne nie są zastawione oraz uprzątnięte z kawałków drutu, stłuczonego szkła, zbędnych rzeczy i przedmiotów ■ czy w pobliżu ciągów komunikacyjnych nie pozostawiono ostrych przedmiotów i narzędzi oraz maszyn rolniczych (siekiar, wideł, kos, noży, bron, pługów etc.) ■ czy środki ochrony roślin, nawozy, paliwa, oleje i smary są przechowywane we właściwy sposób ■ czy ruchome części maszyn i urządzeń są osłonięte ■ czy wszystkie maszyny i urządzenia zostały zabezpieczone we właściwy sposób w miejscach przechowywania ■ czy maszyny i urządzenia, m.in. użytkowane w gospodarstwie drabiny nie wymagają napraw.

WIDOCZNY – BARDZIEJ BEZPIECZNY

Zimą, w czasie poruszania się po drogach publicznych, nie można zapominać o zasadzie: widoczny bardziej bezpieczny. Warto więc korzystać z materiałów odblawnych i latarek. Kamizelka, opaska lub inne jasne elementy nałożone na ciemne ubranie sprawiają, że piesi i rowerzyści są bardziej widoczni w świetle reflektorów pojazdów poruszających się po drogach.

W ruchu drogowym pieszy powinien: ■ poza terenem zabudowanym poruszać się wyłącznie lewą stroną drogi ■ przechodzić przez jezdnię w miejscach do tego wyznaczonych, a jeżeli takich brakuje, w miejscu o dobrej widoczności ■ przed wejściem na jezdnię upewnić się, że mu nic nie zagraża i że sam nie będzie zagrażał innym użytkownikom dróg.

Pieszy: ■ nie może wbiegać gwałtownie na jezdnię ■ nie może przechodzić przez jezdnię w miejscu, gdzie są barierki, łańcuchy, płotki i siatki oddzielające pobocze od jezdni ■ nie powinien przechodzić przez jezdnię na ukos ■ nie powinien wychodzić na jezdnię zza stojącego pojazdu lub innej przeszkody ograniczającej widoczność.

UWAGA, CZAD!

W sezonie grzewczym w Polsce odnotowywanych jest ok. 4000 zatrucień tlenkiem węgla, wskutek których prawie 100 osób traci życie. Wielu poszkodowanych, to rolnicy i ich rodziny. Tlenek węgla powstaje w wyniku niepełnego spalania paliw, tj. z braku odpowiedniej ilości tlenu w powietrzu. Do zatrucia dochodzi wtedy, gdy do urządzenia, w którym następuje spalanie, brakuje dopływu świeżego powietrza. Tak się dzieje w przypadku zużycia lub złej regulacji palnika gazowego, przedwczesnego zamknięcia paleniska, zapchania lub uszkodzenia przewodu kominowego, niedrożności kanałów wentylacyjnych. W pomieszczeniach mieszkalnych czad może uwalniać się z pieca węglowego, gazowego i olejowego, kominka, kuchni gazowej, podgrzewacza wody. Szczelnie pozamykane okna (czasami jeszcze dodatkowo uszczelnione), pozaklejane kratki wentylacyjne, brak otworów nawiewnych w drzwiach łazienkowych, jak również brak regularnych kontroli drożności przewodów wentylacyjnych i kominowych – sprawiają, że w naszych mieszkaniach lub domach możemy nie być bezpieczni. W niewietrzonych pomieszczeniach bardzo łatwo może dojść do tragedii.

Czad jest szczególnie niebezpieczny: dla noworodków i niemowląt, dzieci, kobiet ciężarnych, osób starszych, osób z wadami serca i chorobami układu oddechowego. Skutki zatrucia czadem zależą w dużej mierze od stężenia gazu we wdychanym powietrzu i kondycji zdrowotnej człowieka. Duża ilość tlenku węgla w powietrzu powoduje osłabienie, zmęczenie i zaburzenia świadomości i orientacji. Objawami zatrucia są również: ból głowy, senność, trudności w oddychaniu, zaburzenia rytmu serca, problemy z oddychaniem i utrata przytomności. Osłabienie i senność oraz zaburzenia orientacji i zdolności oceny zagrożenia powodują, że człowiek staje się bierny, szybko traci przytomność, a nawet umiera.

Jak zapobiegać zatruciom tlenkiem węgla? Przede wszystkim należy zapewnić możliwość stałego dopływu świeżego powietrza do paleniska (pieca gazowego, kuchenki gazowej, kuchni węglowej lub pieca) oraz swobodny odpływ spalin. Ponadto należy regularnie sprawdzać prawidłowość działania urządzeń mogących być źródłem tlenku węgla, szczelność wewnętrznych instalacji gazowych, przewodów kominowych i wentylacyjnych oraz kanałów nawiewnych.

Należy pamiętać, aby: ■ dokonywać okresowych przeglądów instalacji wentylacyjnej i przewodów kominowych oraz ich czyszczenia ■ gdy używasz węgla i drewna, należy to robić nie rzadziej, niż raz na 3 miesiące ■ gdy używasz gazu ziemnego czy oleju opałowego – przeglądu należy dokonywać nie rzadziej, niż raz na pół roku (zarządca budynku lub właściciel ma obowiązek m.in. przeglądu instalacji wentylacyjnej nie rzadziej niż raz w roku) ■ uchylić okno w mieszkaniu, gdy korzystasz z jakiegokolwiek źródła ognia (pieca gazowego otwartą komorą spalania, kuchenki gazowej lub węglowej) ■ nie zasła-

niać kratki wentylacyjnych i otworów nawiewnych ■ przy instalacji urządzeń i systemów grzewczych korzystać z usług wykwalifikowanej osoby ■ użytkować sprawne technicznie urządzenia, w których odbywa się proces spalania; zgodnie z instrukcją producenta kontrolować stan techniczny urządzeń grzewczych ■ stosować urządzenia posiadające stosowne dopuszczenia w zakresie wprowadzenia do obrotu, w sytuacjach wątpliwych należy żądać okazania wystawionej przez producenta lub importera urządzenia tzw. deklaracji zgodności, tj. dokumentu zawierającego informacje o specyfikacji technicznej oraz przeznaczeniu i zakresie stosowania danego urządzenia ■ w przypadku wymiany okien na nowe, sprawdzić poprawność działania wentylacji, ponieważ nowe okna są najczęściej o wiele bardziej szczelne w stosunku do wcześniej stosowanych w budynku i mogą pogarszać wentylację ■ systematycznie sprawdzać ciąg powietrza, np. poprzez przykładanie kartki papieru do otworu, bądź kratki wentylacyjnej; jeśli nic nie zakłóca wentylacji, kartka powinna przywrzeć do otworu ■ często wietrzyć pomieszczenie, w którym odbywa się proces spalania (kuchnie, łazienki wyposażone w termy gazowe), a najlepiej zapewnić nawet niewielkie rozszczelnienie okien ■ rozmieścić czujki tlenku węgla w tej części domu, w której śpi rodzina; dla zwiększenia bezpieczeństwa dodatkowo czujki warto umieścić w każdym pomieszczeniu ■ nie spalać węgla drzewnego w domu, garażu, na zamkniętej werandzie itp., jeżeli pomieszczenia te nie mają odpowiedniej wentylacji ■ nie zostawiać samochodu w garażu z włączonym silnikiem, nawet jeżeli drzwi do garażu pozostają otwarte ■ nie bagatelizować takich objawów, jak: duszności, bóle i zawroty głowy, nudności, wymioty, oszołomienie, osłabienie, przyspieszenie czynności serca i oddychania, gdyż mogą być sygnałem, że ulegamy zatruciu czadem; w takiej sytuacji należy natychmiast przewietrzyć pomieszczenie, w którym się znajdujemy i zasięgnąć porady lekarskiej.

Wskazane jest również zainstalowanie czujki tlenku węgla w pomieszczeniach, gdzie śpiemy. To proste w obsłudze i niedrogie urządzenie ostrzega o zagrożeniu, ratując życie.

ROLNIKU, ZADBAJ O SWOJE ZDROWIE

Zima to także czas, który warto wykorzystać na regenerację sił i zadbanie o zdrowie, by móc pracować efektywnie i bezpiecznie. W wolnych chwilach KRUS zachęca do lektury dobrej prasy rolniczej, zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym i innych materiałów popularyzatorskich znajdujących się na stronie www.krus.gov.pl. Rolników i ich rodziny Kasa serdecznie zaprasza do udziału w działaniach prewencyjnych KRUS, organizowanych przez cały rok. Informacje o szkoleniach, konkursach, pokazach bezpiecznego sprzętu, odzieży ochronnej znajdują się na stronie www.wydarzenia-prewencyjne.krus.gov.pl.

prof. Wiesław Bielawski

Krzysztof Jurgiel

GALA AGROBIZNESU NA SGGW – pod znakiem tulipanów

Gala Agrobiznesu 2017 - której organizatorami były tradycyjnie: Stowarzyszenie AgroBiznesKlub, Rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego oraz Redakcja AGRO, i nad którą Honorowy Patronat pełnili Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Krzysztof Jurgiel** i Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego **Czesław Siekierski** - zgromadziła 29 listopada 2017 r. w Auli Kryształowej SGGW kilkaset osób. Podczas Gali, którą uroczystie otworzył rektor SGGW prof. **Wiesław Bielawski**, doszło do: podsumowania poprzedzających ją VII Konfrontacji „Drogi do AgroSukcesu” przeprowadzonych na wybranych wydziałach SGGW i wręczenia statuetek „złoty tulipan” rozstrzygnięcia konkursów – „Agroprzedsiębiorca RP 2017” i „Kwatery na Medal 2017”, wręczenia: Honorowych Odznak „Zasłużony dla Rolnictwa”, Świadectw Wierzytelności Czynienia Dobra Ogólnego i „złotych tulipanów” sponsorom Gali. Gratulacje wszystkim bohaterom Gali złożyli: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Krzysztof Jurgiel** oraz Szef Kancelarii Prezydenta RP **Halina Szymańska**. W imieniu nagrodzonych i wyróżnionych podziękowała **Monika Sיעińska-Jaworowska**, prezes firmy Suempol, Wybitny Agropodsiębiorca RP 2017. Na zakończenie Gali min. **Krzysztof Jurgiel**, min. **Halina Szymańska** i rektor SGGW prof. **Wiesław Bielawski** zostali obdarowani – przez **Bogdana Królika**, ogrodnika z Chrzypiska Wielkiego i zarazem Wzorowego Agropodsiębiorcy RP 2009 – zestawem cebulek tulipana o nazwach: **Piękna Polka**, **Irena Sendler** i **Preludium Chopina**. Galę uświetnił swym brawurowym występem Zespół Pieśni i Tańca Blichowiaczy z Łowicza.

Halina Szymańska

Monika Sיעińska-Jaworowska

Bogdan Królik

Wspólne zdjęcie osób odznaczonych Honorową Odznaką „Zasłużony dla Rolnictwa” z min. **Krzysztofem Jurgielem**

Zespół Pieśni i Tańca Blichowiaczy z Łowicza

Oficjele obdarowani cebulkami tulipanów

Sponsorzy Gali Agrobiznesu z rektorem SGGW

Fot. Arkadiusz Choraży, Wiesław Sumiński

Grzegorz Gańko

Prezes Zarządu Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Sierpcu

Teresa Kośmicka

Prezes Zarządu Spółdzielni Produkcji Rolnej Agrofirma w Skórzewie

Monika Siecińska-Jaworowska

Prezes Zarządu Firmy Suempol w Bielsku Podlaskim

Józef Sztorc

Właściciel Tarnowskich Zakładów Osprzętu Elektrycznego „Tarel”
w Woli Rzędzińskiej Udziałowiec Firmy Hortino w Leżajsku

Fot. Arkadiusz Chorąży, Wiesław Sumiński

Ryszard Błaszkiwicz

Współwłaściciel Gospodarstwa Rolnego w Rakowie

Michał Gąsiorek

Główny Hodowca Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowego Agropol w Sokołowie

Fot. Arkadiusz Choraży, Wiesław Sumiński

Paweł Krzemiński

Prezes Zarządu Firmy BIN w Aleksandrowie Kujawskim

Leonard Murawiec i Andrzej Krzemiński

Prezes i Wiceprezes Zarządu Firmy Damix w Rypinie

Fot. Arkadiusz Chorąży, Wiesław Sumiński

Zbigniew Nowiński

Właściciel Składnicy Opałowej i Przemysłowej Agromax w Brodnicy

Grażyna i Andrzej Remisiewicz

Właściciele Firmy Trans-Rol, Kruszewo-Wypychy

Fot. Arkadiusz Chorąży, Wiesław Sumiński

Igor Szamitow

Właściciel Gospodarstwa Rolno-Hodowlanego Igor Szamitow w Rakowie

Marzena i Janusz Zalarscy

Właściciele Przetwórstwa Mięsnego „Płatek” w Nowej Wsi Szlacheckiej

Fot. Arkadiusz Chorąży, Wiesław Sumiński

Krzysztof Figat

Starosta Łowicki

Stanisław Kacperczyk i Piotr Malicki

Prezes i Członek Zarządu Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych

Fot. Arkadiusz Choraży, Wiesław Sumiński

Świadectwa Wierzytelności dla Najlepszych

Fot. Wiesław Sumiński

Pięknym akordem Gali Agrobiznesu 2017 na SGGW stało się uhonorowanie kolejnych kilkunastu osób Świadectwami Wierzytelności Czynnienia Dobra Ogólnego. Z rąk Szefa Kancelarii Prezydenta RP **Haliny Szymańskiej** i Prezesa Stowarzyszenia AgrobiznesKlub **Macieja Paradowskiego** otrzymali je: **prof. Wiesław Bielawski** – rektor SGGW, **dr Andrzej Borusiewicz** – prorektor Wyższej Szkoły Agrobiznesu w Łomży (nagrodę odebrał w jego imieniu **Adam Pietruszyński**, prezes Grupy Agrocentrum w Łomży), **Janusz Gruszczeński** – twórca i właściciel Zakładu Metalowego Agromasz w Mrągowie, **Ewa i Ryszard Krużiński** – właściciele gospodarstwa rolnego w Okoninie, **Józef Kuruc** – wiceprezes firmy Parkur w Mochnacze Wyżnej, **Andrzej Muszyński** – dyrektor marketingu w firmie BIN, **Leszek Piechocki** – redaktor naczelny „Wsi Kujawsko-Pomorskiej”, **Krystyna i Tadeusz Szepletowscy** – twórcy i współwłaściciele firmy Gama Group Szepletowscy w Wysokiem Mazowieckiem, **Marek Tyburski** – wicestarosta rypiński oraz **Zbigniew Zgórzyski** – starosta rypiński (nagrodę odebrał w jego imieniu **Rafał Zglenicki**, prezes Biogazowni Ryplin). Świadectwa Wierzytelności Czynnienia Dobra Ogólnego, nadawane od 2008 r. przez redakcję AGRO i Stowarzyszenie AgrobiznesKlub, upamiętniają uhonorowane osoby do dalszego czynienia i pomnażania dobra ku chwale polskiej wsi, polskiego rolnictwa i agrobiznesu.

AgroAkademia Umiejętności Praktycznych

Konfrontacje „Drogi do AgroSukcesu” podczas których wybitni reprezentanci polskiego rolnictwa i agrobiznesu – laureaci konkursów Agropredsiębiorca RP, AgroLiga i Kwatery na Medal dzieliли się swoimi bogatymi doświadczeniami w zarządzaniu gospodarstwami rolnymi i agrofirmami oraz odpowiadali na liczne pytania studentów i pracowników naukowych SGGW o źródła ich dużych – na miarę regionu, kraju czy wręcz w skali międzynarodowej – osiągnięć gospodarczych, tym razem odbyły się na 6 wydziałach SGGW: Nauk Ekonomicznych – dwa spotkania (*patrz – fotorelacja poniżej*), Rolnictwa i Biologii (*patrz – str. 19*), Inżynierii Produkcji (*patrz – str. 19*), Nauk o Żywności (*patrz – str. 22*), Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji (*patrz – str. 22*) oraz Nauk o Zwierzętach (*patrz – str. 22*). Wszystkie one cieszyły się dużym zainteresowaniem środowiska akademickiego SGGW. Podsumowanie VII Konfrontacji „Drogi do AgroSukcesu” miało miejsce w trakcie Gali Agrobiznesu na SGGW. Wszyscy praktycy, którzy tego listopadowego dnia zechcieli jak najwięcej swoich praktycznych doświadczeń przekazać młodzieży akademickiej i kadrze naukowo-dydaktycznej SGGW, zostali uhonorowani podczas Gali Certyfikatami Wierzytelności Praktyk Biznesowych i statuetkami „złoty tulipan” przez rektora SGGW prof. **Wiesława Bielawskiego** i rektora SGGW w l. 2008-2016 prof. **Alojzego Szymańskiego**. Otrzymali także gorące brawa od szczelnie wypełniającej Aulę Kryształową widowni.

W Auli Wydziału Nauk Ekonomicznych, studenci mogli z uwagą i z podziwem wysłuchać, jak wiele (dosłownie na każdy temat z zakresu współczesnego zarządzania gospodarstwem rolnym bądź agrofirmą) mają do powiedzenia wybitni praktycy – **Wojciech Wilamowski**, uznany hodowca bydła mlecznego z Mańkowa w woj. mazowieckim, równocześnie wielkiej klasy działacz społeczny, m.in. przewodniczący Rady OSM Sierpc i przewodniczący Rady KZSM Zw.

Rew. oraz **Adam Pietruszyński**, absolwent WNE sprzed 11 lat, obecnie prezes Grupy Agrocentrum w Łomży, zarządzający, wraz ojcem Stanisławem, stworzonym przez nich od podstaw – swoistym imperium przemysłowo-rolnym, w skład którego wchodzi nowoczesne wytwórnie pasz dla wszystkich rodzajów zwierząt gospodarskich i domowych oraz wzorowo prowadzone zakłady rolne na terenie kilku województw. Moderatorem spotkania był **Leon Wawreniuk**, redaktor AGRO.

Zagadnienia agroturystyki ściągnęły do Sali Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych studentów, którzy za swoją specjalizację obrali turystykę wiejską. Mogli oni bezpośrednio od doświadczonych praktyków, prowadzących od lat gospodarstwa agroturystyczne, dowiedzieć się niemal wszystkiego, co związane z tym coraz modniejszym kierunkiem gospodarowania na wsi. A byli nimi laureaci ogólnopolskiego konkursu „Kwatery na Medal”: zwycięzca z 2010

r. **Stanisław Kozubek** z Folwarku Zrębice w woj. śląskim, laureatka I miejsca 2017 r. – **Hanna Bryl** z synem **Jarosławem**, współwłaścicielka Ptasiego Ogrodu w Mieciężynie w woj. kujawsko-pomorskim oraz zdobywca III miejsca w 2017 r. – **Małgorzata** i **Marcin Dobosz**, właściciele Doboszkówki w woj. lubelskim. Spotkanie, które prowadził dr **Mirosław Roman**, dostarczyło młodzieży akademickiej wyjątkowo dużo wiedzy praktycznej.

Fot. Arkadiusz Chomąży

Swą wszechstronną wiedzą praktyczną ze studentami i naukowcami Wydziału Rolnictwa i Biologii dzielił się **Stanisław Kacperczyk**, właściciel kilkusethektarowego gospodarstwa rolnego, specjalizującego się w produkcji roślinnej i zarazem prezes Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych. Podczas spotkania z udziałem dziekana WRiB prof. **Zdzisława Wyszyńskiego**, którego moderatorem był redaktor „Przeglądu Technicznego” **Henryk Piekut**, pod adresem gościa padło wiele trudnych i dociekliwych pytań, na które zgromadzeni na sali usłyszeli konkretne, kompetentne i wyczerpujące odpowiedzi.

Fot. Arkadiusz Chorczyński, Wiestaw Sumiński

Gościem Wydziału Inżynierii Produkcji był **Antoni Stolarski**, twórca i prezes firmy SaMASZ w Białymstoku i zarazem wykładowca na Politechnice Białostockiej, w towarzystwie prof. **Tadeusza Pawłowskiego** z Przemysłowego Instytutu Maszyn Rolniczych w Poznaniu, który opowiedział szczegółowo o początkach swojej firmy. Przed 33 laty zaczynał on od projektowania i konstruowania w garażu kosiarek pod potrzeby własne, by z biegiem

lat stać się czołowym producentem w kraju szeregu maszyn rolniczych. W SaMASZ-u, któremu udało się do tej pory wyprodukować ponad 95 tys. kosiarek i innych maszyn rolniczych i który od lat współpracuje przy realizacji niektórych projektów branżowych z PIMR, dużą wagę, co podkreślał podczas spotkania ze studentami pracownikami naukowymi WIP prezes Antoni Stolarski, przykłada się do innowacji i do szkolenia pracowników.

u 2017 na SGGW

Agropredsiębiorca RP 2017 blasku szabel i buzdyganów

Fot. Wiesław Sumiński, Arkadiusz Chorąży

Na Wydział Nauk o Żywności zawitali **Marzena i Janusz Zalarscy**, właściciele firmy rodzinnej Przetwórstwo Mięsne „Piątek” w Nowej Wsi Szlacheckiej. Studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni WNoŻ, na czele z dziekanem prof. **Mirosławem Słowińskim**, mogli z ich ust dowiedzieć się dużo szczegółów na temat produkcji żywności regionalnej i tradycyjnej, w tym słynnej kiełbasy Lisieckiej, także – o formalnych wymogach jakościowych i bezpieczeństwa produktów mięsnych. Moderatorem dyskusji była red. **Katarzyna Pawlak**. Mogli też na miejscu przekonać się, jak zachęcająco prezentują się, jak aromatycznie pachną, no i jak wybornie smakują wyroby wędliniarские z tej małopolskiej firmy masarskiej.

Gośćmi Wydziału Nauk o Żywności Człowieka i Konsumpcji byli uznani i utytułowani kucharze rodem z Kaszub – prezes Stowarzyszenia Kucharzy Polskich **Krzysztof Szulborski** oraz **Kazimierz Żółnowski**, którym towarzyszył, współpracujący z nimi, **Marian Kowalewski** – dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Somoninie. Dominującym tematem była oczywiście kuchnia kaszubska, jej szczególne walory i promocja. Interesująca prezentacja ze strony przybyłych gości, jak i ożywiona dyskusja z udziałem studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych, według dziekana WNoŻCiK prof. **Krystyny Gutkowskiej**, może zapłonować nawiązaniem bliższej współpracy z przybyłymi na spotkanie kucharzami kaszubskimi.

Fot. Arkadiusz Choraży

Na Wydziale Nauk Zwierzęcych, którego dziekanem jest prof. **Wanda Olech-Piasecka**, wobec nie przybycia z powodów losowych zaplanowanego hodowcy nerek amerykańskich, temat chowu zwierząt futerkowych w Polsce próbowali przybliżyć na sali studentom: moderator spotkania – prof. **Włodzimierz Fiszer** z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz pracownicy naukowcy z Wydziału Nauk o Zwierzętach i Wydziału Nauk Weterynaryjnych. W kontekście planowanego ustawowego zakazu chowu nerek i innych zwierząt futerkowych, padały konkretne argumenty za tym, że to błędne podejście do sprawy. Podkreślano m.in. fakt, że np. norka amerykańska to ekologiczny, do tego najtańszy utylizator, bo w ciągu swego życia zjada ona średnio ok. 65 kg odpadów z zakładów masarskich i drobiarskich, a waga jej tuszki to raptem ok. 1,5 kg. Ponadto – hodowlana branża futerkowa w Polsce daje zatrudnienie kilkunastu tysięcy ludziom i przynosi duże, liczone w euro, miliardowe profity finansowe naszemu krajowi.

Fot. Wiesław Sumiński

Fot. Piotr Matulec

Niepokoje plantatorów zbóż i kukurydzy

Wspólna konferencja prasowa Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych (PZPRZ) oraz Polskiego Związku Producentów Kukurydzy (PZPK), która odbyła się 12 grudnia 2016 r. w Warszawie, była poświęcona aktualnej sytuacji na rynku zbóż i kukurydzy oraz prozdrowotnym właściwościom obu produktów. Swoimi analizami i ocenami rynku zbożowego i kukurydzianego z przybyłymi dziennikarzami dzielił się m.in. prezes Zarządu PZPRZ **Stanisław Kacperczyk** oraz prezes Zarządu PZPK prof. **Tadeusz Michalski**. Przedstawione zostały także działania podejmowane w ramach realizowanych przez Związki programów promocyjnych: „Program Promocyjny Ziarna zbóż i Produktów Pełnoziarnistych” oraz „Kukurydza – słoneczne zdrowie”, finansowane ze środków Funduszu Promocji Ziarna Zbóż i Przetworów Zbożowych.

Zdaniem prezesa PZPRZ **Stanisława Kacperczyka** – rok 2017 w polskim rolnictwie był wyjątkowo trudnym, z uwagi na anomalie pogodowe. Pogoda deszczowa wpłynęła zarówno na przebieg wegetacji zbóż, jak i przebieg samych żniw, zwłaszcza w północnej części kraju. Mimo tego, zdaniem analityków, zbiory zbóż były nieco wyższe niż przed rokiem i wyniosły ok. 27 mln ton. Niestety, ze względu na kłeskową wręcz pogodę w czasie żniw, jakość znacznej części zebranych zbóż, a zwłaszcza pszenicy w północnych województwach, nie spełnia standardów jakościowych.

Według prezesa PZPK prof. **Tadeusza Michalskiego** na pełną ocenę zbiorów kukurydzy jest za wcześnie. Albowiem żniwa kukurydziane jeszcze się nie zakoń-

czyły. Nie wiadomo też, czy całość kukurydzy da się zebrać, gdyż w wielu miejscach na pola nie da się wejść kombajnami ze względu na podtopienia i ciągłe opady deszczu. Ponadto zebrana kukurydza w tym roku jest bardzo mokra, nawet do 45 proc. wilgotności. Wydłużone zbiory kukurydzy z pewnością przełożą na mniejszy areał zasiewów zbóż ozimych pod zbiory w 2018 r.

Trudną sytuację na rynku zbożowym pogłębiają też rosnące koszty transportu, których udział w finalnych kosztach zbóż sięga od kilku do kilkunastu procent. Z punktu widzenia PZPRZ bardzo ważną kwestią staje się też uporządkowanie importu zbóż z Ukrainy. Nasi wschodni sąsiedzi, mający znacznie korzystniejsze warunki glebowe i do tego bardziej liberalne niż na terenie UE kryteria jakości

produkowanych zbóż, są w stanie wpłynąć na obniżenie cen zbóż w Polsce, poprzez wwóz do naszego kraju swojego tańszego zboża.

Według PZPK – producentów kukurydzy czeka w przyszłości wiele wyzwań. Jednym z nich jest utrzymanie poziomu produkcji oraz redukcja kosztów uprawy i konserwacji, tak by dostosować się do obniżających się ciagle cen zbytu. Ważne jest również zwiększenie upraw z przeznaczeniem na cele energetyczne. Tymczasem w Polsce pod potrzeby energetyki odnawialnej przeznaczona jest niespełna 30 tys. ha. Eksperti prognozują, że w przyszłości na potrzeby biogazowni trzeba będzie zbierać co najmniej kukurydzą ze 100 tys. ha. To dobry kierunek rozwoju produkcji kukurydzy. I tylko jedna z rozlicznych możliwości zastosowania tej niezwykle cennej rośliny.

- **Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa** – na podsumowanie 100 dni swojej działalności
- **Dyrekcja IERiGŻ-PIB** – na seminarium pt. „Innowacyjne trendy producenckie na międzynarodowych rynkach żywnościowych”
- **Zarząd Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych i Zarząd Polskiego Związku Producentów Kukurydzy** – na konferencję poświęconą aktualnej sytuacji na rynku zbóż i kukurydzy
- **Bayer Sp. z o.o.** – na konferencję „Nauka kształtuje przyszłość rolnictwa”
- **Fundacja Polskiego Godła Promocyjnego Teraz Polska** – na Galę XI edycji konkursu „Teraz Polska – Promocja i Rozwój”
- **Dyplomaci rolni akredytowani w Warszawie** – na tradycyjne przyjęcie bożonarodzeniowe
- **Zarząd Firmy Victoria Cymes** – na uroczystość wigilijną połączoną z Jubileuszem 65. urodzin Wiceprezesa Lecha Krukowskiego

Dziękujemy

Gala Agrobiznesu 2017 na SGGW

Degustacje, andrzejkowe i sportowe niespodzianki, wspólna zabawa

Po oficjalnej ceremonii w Auli Kryształowej SGGW, rozpoczęła się część druga – towarzysko-integracyjna. W jej trakcie uczestnicy Gali mogli skosztować wielu smakoczków kulinarnych, poprobać swoich możliwości wokalnych (na scenie) i tanecznych (na parkiecie), porozmawiać ze znajomymi przybytymi z różnych stron kraju i zawrzeć nowe znajomości, no i pozować do wspólnej fotografii. Największymi „wygranymi”, prócz laureatów konkursów, okazali się dwaj nastoletni chłopcy, stawiający pierwsze kroki na murawie piłkarskiej – **Adaś Remisiewicz** i **Bartek Górzyński**, którzy „na zachętę” otrzymali oryginalne koszulki kapitana polskiej reprezentacji piłkarskiej z nr 9, z osobistymi dedykacjami samego **Roberta Lewandowskiego**. Zostali też wyróżnieni specjalnymi odznakami wszyscy obecni w Auli Kryształowej **Andrzeje** (na zdjęciu powyżej pozują wraz z rektorem SGGW), w przeddzień swoich imienin. Słowem, było przyjemnie, smacznie i radośnie!

Fot. Akradusz Chorąży, Wiesław Sumiński

- ✓ *Aktywizujemy gospodarkę na terenie powiatu*
- ✓ *Dbamy o rozwój oświaty, kultury i sportu*
- ✓ *Pielęgnowujemy lokalne tradycje*
- ✓ *Inwestujemy w oświatę, drogi i służbę zdrowia*
- ✓ *Chronimy środowisko naturalne*

Remontujemy łowicki szpital

Termomodernizujemy budynki powiatowych jednostek organizacyjnych

Doposażamy naszą szkołę w maszyny rolnicze

Remontujemy drogi i mosty

Przy realizowaniu zadań i inwestycji korzystamy ze środków własnych oraz staramy się maksymalnie wykorzystać krajowe i unijne fundusze pomocowe, dzięki temu m.in.:

Organizujemy Łowickie Żniwa i Biesiadę Łowicką

Wspieramy zespoły ludowe, ochotnicze straże pożarne oraz kofa gospodyń wiejskich

Budujemy MOS w Kiernozi

Inwestujemy w maszyny do poprawy jakości dróg

Gościmy odwiedzających i przybliżamy im łowickie tradycje

Wspieramy lokalny biznes i przedsiębiorców

Nauka kształtuje przyszłość rolnictwa

5 grudnia 2017 r. – w Światowym Dniu Gleby – firma Bayer Crop Science zorganizowała konferencję poświęconą różnym aspektom nowoczesnego i zrównoważonego rolnictwa. W jej trakcie zostały zaprezentowane wyniki konkursu AgroBioTop dla młodych polskich naukowców, których dokonania z zakresu biotechnologii wnoszą wkład w rozwój rolnictwa. Przedstawiono także program Youth Agriculture Summit poświęcony promocji młodych polskich innowatorów rolnictwa oraz mówiono o najnowszej inicjatywie Bayer w zakresie udostępniania informacji z badań nad bezpieczeństwem środków ochrony roślin.

Fot. Alicja Studa

Prowadząca konferencję **Marzena Smolińska** z Communication Business Partner Bayer Crop Science, podkreśliła już na wstępie, jak szczególnie ważne jest dziś wspieranie przez naukę zrównoważonego rolnictwa, któremu Bayer kibicuje i wdraża je w praktyce.

– *Gleba można powiedzieć, że jest to źródło życia* – oświadczył z kolei **Iwona Krych-Stec**, szef Customer Marketing Poland/Baltics, Bayer Crop Science i dodała. – *Tylko pół procent światowej powierzchni globu możemy przeznaczyć na produkcję żywności, a przed nami wiele wyzwań. Dziś jest ponad 7,5 mld ludzi na ziemi, a w połowie tego wieku prognozuje się, że będzie nas ok. 10 mld. A to to oznacza, że trzeba tych wszystkich ludzi wyżywić. Postęp w rolnictwie jest nieustanny, a my jako firma uczestniczymy w dostarczaniu środków produkcji oraz coraz bardziej innowacyjnych metod. Wyzwania, jakie przed ludzkością stoją, to produkcja żywności zwiększona o połowę.*

Podczas konferencji po raz pierwszy została wręczona nagroda AgroBioTop, w konkursie honorującym osiągnięcia naukowe z zakresu biotechnologii, które otwierają się na nowe perspektywy dla rozwoju rolnictwa. Nagrodę ufundowaną przez Bayer (5 tys. euro) przypadła dr hab. **Beacie Hasiów-Jaroszewskiej** z Instytutu Ochrony Roślin PIB za badania dotyczące wirusologii roślin. W jej kapitule znajdują się m.in.: prof. **Maciej Żylicz**, prezes Fundacji na rzecz Nauki Polskiej – jako przewodniczący, prof. **To-**

masz Twardowski – przewodniczący Komitetu Biotechnologii PAN, dr **Sławomir Sowa** z Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB, dr **Jerzy Próchnicki** – dyrektor Działu Rozwoju i Rejestracji Bayer, Dział Crop Science, dr **Aleksandra Małyska** z Europejskiej Platformy Technologicznej „Plants for The Future” w Brukseli i dziennikarz naukowy – **Marcin Rotkiewicz**.

Zdaniem **Matthew Frost**, szefa Bayer Crop Science w Polsce i państwach bałtyckich, innowacje obecnie odgrywają kluczową rolę: wspierają bowiem rolników w stawianiu czoła wyzwaniom, a znaczenie nauki jest w tym przypadku kluczowe. – *Rolnictwo nowoczesne i zrównoważone, to na tym koncentruje się Bayer. Chcemy propagować te wartości nie tylko przez codzienne prace badawcze i rozwojowe oraz współpracę z rolnikami, lecz i poprzez współdziałanie ze środowiskiem naukowym. Nagroda AgroBioTop jest tego wyrazem.*

Dr hab. **Beata Hasiów-Jaroszewska**, dziękując za przyznanie nagrody, zaznaczyła, że tym bardziej jest ona dla niej ważna, gdyż dotyczy tego obszaru pracy badawczej, który jest bezpośrednio związany z praktyką.

– *To co jest potrzebne polskiej nauce i polskiemu rolnictwu – to sukces i innowacyjność, pragmatyczne podejście do efektów. Zrobienie takiego produktu końcowego, który możemy kupić w supermarkecie. Potrzebujemy zdrowej żywności, dobrej, jakościowej, takiej na której możemy polegać każdego dnia* – podkreślał prof. **Tomasz Twardowski**.

– *Nauka ma wartość dla rolnictwa tylko wtedy, gdy jest odpowiedzialna* – twierdził dr **Jerzy Próchnicki**. – *Musimy zatem poszukiwać takich systemów, które po wprowadzeniu do produkcji rolniczej będą gwarantowały nie tylko dostatek odpowiedniej jakości żywności, ale także opłacalność dla producentów i spełnienie wszystkich funkcji o charakterze społecznym.* Podkreślił on także, że innowacje są podstawą sukcesu Bayer. Firma prowadzi bowiem szereg badań naukowych (polowych). W 2017 r. wykonano m.in.: 480 doświadczeń ze środkami ochrony roślin, w standardzie GEP wykonanych przez Stację Badawczą Bayer Crop Science, 122 doświadczenia z sor, w standardzie GEP zlecone zewnętrznym, certyfikowanym stacjom badawczym oraz 67 doświadczenia hodowlane z odmianami rzepaku ozimego i jarego (ok. 29 000 poletek.). – *Innowacje pozwalają zoptymalizować i zrównoważyć produkcję rolniczą. Wiemy, że rolnik podejmuje ok. 40 ważnych decyzji w sezonie, chce uprawiać najlepsze odmiany roślin i minimalizować skutki działania szkodników, chorób i chwastów, chce zrównoważyć potrzeby i wymogi społeczne, ekonomiczne, środowiskowe. Nauka i technologia umożliwiają podejmowanie optymalnych decyzji przez rolnika.*

– *Bardzo ważne jest, żebyśmy mieli dostęp do różnych technologii, które są aktualnie rozwijane* – uzmysławiała z kolei dr **Aleksandra Małyska**, dyrektor wykonawczy Europejskiej Platformy Technologicznej „Plants for The Future” w Brukseli.

Podczas konferencji poinformowano Youth Agriculture Summit 2017, inicjatywie zorganizowanej przez Bayer we współpracy ze stowarzyszeniami młodych rolników: GroeneKring oraz Fédération des JeunesAgriculteurs. Chodzi o globalny szczyt, który zgromadził 100 młodych wizjonerów rolnictwa oraz zrównoważonego rozwoju z całego bez mała świata, by próbowali znaleźć wspólnie odpowiedzi na wyzwania stojące przed ludzkością. Polskę na konferencji, obradującej pod hasłem „Wykarmić głodną planetę”, reprezentowali: **Łukasz Czech**, student SGGW i zarazem przedsiębiorca rolny spod Lublina oraz **Katarzyna Kostrubiec**, licealistka z Gorzowa Wielkopolskiego. Ich aplikacje wybrano spośród 1200 prac nadesłanych z 95 krajów.

Jędrycha

od 1990
MIĘSO - WĘDLINY

Zakład Masarski Małgorzata i Eugeniusz Jędrycha Sp.J.
Konieczki 53, 42-140 Panki, tel./fax (34) 317 98 45
www.jedrycha.com.pl

To nasz zakład

A to jeden ze sklepów

Więcej niż wędliny

Nasze wyroby
nie zawierają
konserwantów,
ulepszaczy
i środków
poprawiających
wydajność

Nasze wyroby
są smaczne
i zdrowe,
bo produkujemy
je według
tradycyjnych
receptur

Tak prezentowaliśmy się na Dożynkach Prezydenckich Spała 2010

Najlepsze wydawnictwa ODR nagrodzone

Podczas uroczystości min. **Ryszard Zarudzki** podkreślił ważną rolę czasopism WODR w transferze wiedzy, innowacji i upowszechnianiu wyników badań naukowych w praktyce rolniczej

6 grudnia br. w gmachu MRiRW zostały podsumowane: XXV edycja konkursu „Najlepsze wydawnictwo wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego” (organizator – Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Poznaniu) oraz konkurs naszej redakcji – AgroKlasa ODR 2017. Nagrody wręczał podsekretarz stanu w MRiRW **Ryszard Zarudzki**.

Z okazji Jubileuszu 25-lecia konkursu „Najlepsze wydawnictwo wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego” redakcje wszystkich czasopism WODR w kraju zostało uhonorowanych specjalnymi pucharami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W jubileuszowej edycji konkursu CDR – w kategorii „Najlepsze czasopismo periodyczne” I miejsce zdobyła redakcja „Lubelskie Aktualności Rolnicze” (wydawca – LODR Końskowola). Dwa równorzędne drugie miejsca przyznano redakcjom czasopism: „Wieś Kujawsko-Pomorska” (wydawca – K-PODR Minikowo) oraz „Twój Doradca Rolniczy Rynek” (wydawca – DODR Wrocław) Rolniczego. III miejsce zajęła redakcja czasopisma „Bieżące Informacje” (wydawca – W-MODR Olsztyn). 5 równorzędnych wyróżnień przypadły czasopismom: „Aktualności Rolnicze” (wydawca – ŚODR Modliszewice”), „Wiadomości Rolnicze” (wydawca – PODR Szepietowo), „Doradca” (wydawca – MODR Karniowice), „Pomorskie Wieści Rolnicze” (wydawca – PODR Lubań) oraz „Śląskie Aktualności Rolnicze” (wydawca – ŚODR Częstochowa). W kategorii „Najlepsza publikacja tematyczna” przyznano nagrodę PODR Szepietowo za publikację pt. „Nasadenia ozdobne w wiejskich ogrodach przydomowych”.

Przedstawiciele nagrodzonych oraz wyróżnionych redakcji czasopism i ich wydawców w 25. edycji konkursu „Najlepsze wydawnictwo WODR” pozują do wspólnego zdjęcia z min. **Ryszardem Zarudzkiem**, z-cą dyrektora Departamentu Strategii, Analiz i Rozwoju w MRiRW **Jarosławem Danowskim**, dyrektorem CDR w Brwinowie **Jackiem Węsierskim** oraz jurorami konkursu

Anna Fatyga, redaktor naczelna „Aktualności Rolnicze” i **Tadeusz Markowski**, z-ca dyrektora PODR Szepietowo demonstrują nagrody uzyskane za I miejsce w AgroKlasie ODR 2017 oraz nagrody i wyróżnienia w konkursie „Najlepsze wydawnictwo WODR”

W rywalizacji AgroKlasa ODR 2017 na łamach AGRO zwyciężyła redakcja „Wiadomości Rolnicze” (wydawca – PODR Szepietowo), II miejsce przypadło redakcji „Wieś Kujawsko-Pomorska” (wydawca – K-PODR Minikowo), zaś trzecie redakcji „Zachodniopomorski Magazyn Rolniczy” (wydawca – ZODR Barzkowice). Zdobywcy „medalowych” miejsc, podobnie jak i pozostałe 11 redakcji ODR, które współzawodniczyły w AgroKlasie ODR 2017, otrzymały puchary ufundowane przez redakcję AGRO. Wręczył je laureatom – w naszym imieniu – min. **Ryszard Zarudzki**.

(patrz – szczegółowe wyniki na str. 33)

Leszek Piechocki, redaktor naczelny „Wsi Kujawsko-Pomorskiej” odbiera puchar z rąk min. **Ryszarda Zarudzkiego** za zdobycie II miejsca w AgroKlasie ODR 2017

Sylwia Lenard, redaktor naczelna „Zachodniopomorskiego Magazynu Rolniczego” i **Krzysztof Duszkiewicz**, z-ca dyrektora ZODR Barzkowice, po otrzymaniu pucharu za III miejsce w AgroKlasie ODR 2017, pozują do pamiątkowego zdjęcia z min. **Ryszardem Zarudzkiem**

Wspólne zdjęcie zwycięzców i laureatów AgroKlasie ODR 2017 z min. **Ryszardem Zarudzkiem**

Tlenek węgla zabija cicho...

Okres jesienno-zimowy wiąże się ze wzmożonym ogrzewaniem budynków. Aby bezpiecznie spędzić ten okres, warto przed sezonem grzewczym dokonać przeglądu przewodów kominowych, wentylacji i wszelkich urządzeń grzewczych w naszych domostwach. Jak niebezpieczny jest tlenek węgla, zwany czadem, możemy się niejednokrotnie przekonać słuchając wiadomości o coraz częstszych zatruciach tym niebezpiecznym gazem.

Tlenek węgla jest groźny podczas ogrzewania mieszkań, jeśli mamy niesprawne przewody kominowe, spalinowe czy uszkodzoną lub niedostateczną wentylację. Do zatrucia czadem może dojść także w pomieszczeniach, w których powstają spaliny, np.: garażach lub podczas wybuchu pożaru. Gaz ten wydziela się w procesie niepełnego spalania materiałów palnych, który następuje przy niedostatecznym dostępie tlenu, np. do pieca. Nosi miano *cichego zabójcy*, ponieważ żadne z ludzkich zmysłów nie potrafią go wyczuć. Jest on bowiem bezbarwny, bezwonny, bez smaku, nie szczypie w oczy i *nie drapie* w gardle.

Tlenek węgla bardzo łatwo wchodzi w strukturę ludzkiej krwi łącząc się z hemoglobina. Łatwość tlenku węgla łączenia się z hemoglobina krwi jest 300 razy większa niż tlenu. Zatrucie organizmu gazem następuje poprzez niedotlenienie tkanek, ponieważ hemoglobina zamiast tlenu zawiera cząsteczki tlenku węgla.

Objawy zatrucia zależą od stężenia tlenku węgla w pomieszczeniu, długości narażenia na wdychanie gazu oraz od tego czy człowiek jest w ruchu. Przy podtruciu mamy do czynienia z bólem głowy, uciskiem w skroniach, wymiotami i osłabieniem mięśni, natomiast przy zatruciu - z zapaścią, utratą przytomności. Dłuższe wdychanie czadu prowadzi do nieodwracalnych uszkodzeń mózgu lub bezpośrednio do śmierci. Bardzo często wypadki śmiertelne następują w nocy podczas snu.

Pierwsza pomoc dla osób zatrutych czadem powinna polegać na najszybszym wyniesieniu poszkodowanej osoby na świeże powietrze, zawiadomienie służb medycznych i kontrolowaniu czynników życiowych. Jeżeli zatruta osoba nie oddycha, należy przystąpić do wykonania sztucznego oddychania i masażu serca.

Aby ustrzec się przed zatruciem czadem, należy kontrolować stan pieca, piecyków gazowych, kominów, ciągów powietrznych, sprawdzać stan wentylacji. Nie należy zostawiać na noc włączonych urządzeń grzewczych i innych przedmiotów, od których może nastąpić pożar.

W budynkach, w których została zastosowana lub wymieniona stolarka okienna na tzw. okna plastikowe, które są bardzo szczelne, powinno się zastosować dodatkowe źródło wentylacji, a pomieszczenia często wietrzyć.

Aby w porę zostać zaalarmowanym o niebezpiecznym stężeniu tlenku węgla w mieszkaniu, warto zaopatrzyć się w specjalne czujniki wykrywające ten gaz. Na rynku jest ich spory wybór.

Mogą one wykrywać tylko tlenek węgla lub dodatkowo dym i gaz. Koszt takiego urządzenia to ok. 100 zł. Przy prawidłowej eksploatacji wystarczy na szereg lat. Trzeba tylko pamiętać, aby w urządzeniach zasilanych bateriami przed każ-

dym sezonem wymienić baterie na nowe.

Jeżeli często boli nas głowa, czujemy się osłabieni, a w naszym domu znajduje się piec c.o., piecyk gazowy itp. – warto sprawdzić, czy przypadkiem pod naszym dachem nie powstaje tlenek węgla.

Tomasz Kolankowski
„RADA”
ŁÓDR Bratoszewice

TLENEK WĘGLA

NIE WIDAĆ

NIE CZUĆ

NIE SŁYCHAĆ

Rolniczki na obcasach

Ponad 800 pań pracujących w gospodarstwach rolnych oraz w otoczeniu rolnictwa spotkały się na początku października w Operze i Filharmonii Podlaskiej w Białymstoku, by uczestniczyć w niecodziennym wydarzeniu pod nazwą „Agro na obcasach”, zorganizowanym specjalnie dla pań, które czynnie udzielają się w sektorze rolniczym.

Agro na obcasach” było okazją do uhonorowania najbardziej innowacyjnych rolniczek z woj. podlaskiego. Nagrodzono panie, które startowały w konkursie „Rolniczki motorem innowacji” zorganizowanym przez Podlaską Izbę Rolniczą.

W szranki stanęło dziewięć pań, a na podium znalazły się cztery. Pierwsze miejsce zajęła **Agnieszka Gremza** z Szumowa w gm. Korycin, drugie **Marta Ramel** z Marynowa w gm. Sejny, a na trzecim znalazły się dwie panie: **Milena Chodnicka** z Kumelska w gm. Kolno i **Joanna Kaczyńska** z Mystek Rzymu w gm. Wysokie Mazowieckie.

Konkurs podkreśla rolę, jaką kobiety odgrywają na obszarach wiejskich, promuje innowacyjne działania w zakresie technologii produkcji, sprzedaży i promocji własnych wyrobów. Była to pierwsza edycja konkursu, do którego swoje projekty mogły zgłaszać panie z woj. podlaskiego prowadzące lub współprowadzące gospodarstwo rolne.

Agnieszka Gremza zwyciężczyni etapu wojewódzkiego przechodzi do etapu krajowego, a panie, które zajmą trzy pierwsze miejsca w konkursie ogólnopolskim, zgłoszone zostaną do konkursu organizowanego przez Komisję Kobiet Copa w Brukseli.

Spotkanie było okazją nie tylko do rozmów i zawarcia nowych znajomości, rozmów nie tylko biznesowych, ale także zrobienia profesjonalnego makijażu. Największą atrakcją podlaskiego „Agro na obcasach” stał się koncert Damiana Aleksandra i Ewy Prus pt. „Kobieta, to brzmi dumnie! Najpiękniejsze melodie o miłości z repertuaru rozrywkowego i musicalu” – była to prawdziwa uczta muzyczna. I ja tam byłam...

Anna Fatyga
„Wiadomości Rolnicze”
PODR Szepietowo

Uczestniczki konkursu „Rolniczki motorem innowacji”

AGNIESZKA GREMZA – prowadzi gospodarstwo rolne nastawione na hodowlę bydła mlecznego i produkcję serów o nazwie „ser koryciński swojski”. Od dziesięciu lat produkuje sery, które znane są w całej Polsce.

MARTA RAMEL – razem z mężem prowadzi gospodarstwo ekologiczne. Uprawiają m.in. buraki i maliny. Prowadzą sad z tradycyjnymi odmianami owoców. Na bazie własnych owoców i warzyw produkują naturalne soki tłoczone na zimno.

MILENA CHODNICKA – wspólnie z mężem prowadzi gospodarstwo nastawione na produkcję mleka. Dzięki jej zaangażowaniu w pozyskiwanie środków unijnych rolnicy Chodnicy wybudowali oborę wolnostanowiskową. Jest to pierwsza tak nowoczesna obora w pow. kolneńskim, a czwarta w Polsce.

JOANNA KACZYŃSKA – prowadzi wraz z mężem gospodarstwo specjalizujące się w hodowli bydła rasy holsztyńsko-fryzyskiej i produkcji mleka wysokiej jakości. Rolnicy stosują nowoczesne rozwiązania, m.in. dotyczące efektywności rozrodczej oraz podniesienia zdrowotności u cieląt.

MONIKA KOBUS z miejscowości Spieszyn, gm. Brańsk prowadzi gospodarstwo rolne, w którym głównym kierunkiem jest produkcja wysokiej jakości mleka krowiego. Rolniczka chętnie wprowadza nowoczesne techniki konserwacji pasz, upraw polowych i ochrony środowiska.

JUSTYNA MACIOROWSKA z Ciemnoszyj, gm. Grajewo hoduje ponad 100 krów dojnych, 45 opasów i ok. 100 szt. jałówek. Działalnością dodatkową w gospodarstwie są usługi rolnicze oraz zakład naprawy maszyn.

GRAŻYNA PUTKOWSKA z miejscowości Rotki, gm. Drohiczyń prowadzi 42-hektarowe gospodarstwo. Działalnością dodatkową jest przetwórstwo mięsa i mleka. Wytwarza tradycyjne wyroby oparte na rodzimych recepturach typowych dla okolic Drohiczyń.

WIOLETTA SASINOWSKA ze Starego Krajewa, gm. Zambrów specjalizuje się w chowie bydła holsztyńsko-fryzyskiego odmiany czarno-białej. Stale podnosi swoje kwalifikacje, co wpływa na unowocześnienie gospodarstwa.

MAŁGORZATA WASIUK z miejscowości Porosły, gm. Choroszcz prowadzi gospodarstwo w systemie ekologicznym. Zajmuje się innowacyjną uprawą warzyw w skrzyniach oraz hodowlą kóz mlecznych i drobiu ozdobnego i użytkowego.

A.F.

Miłość do drewna to już tradycja

W Brzozie Stadnickiej, małej wiosce położonej w gminie Żółtnia, nieopodal trasy Łańcut – Leżajsk, żyje i pracuje **Jan Dudziak**, wielki pasjonat, dzięki któremu przetrwała i trwać przez długie lata będzie pamiętać o ludowych zabawkach wytwarzanych ręcznie z drewna.

Tradycje wyrobu drewnianych zabawek na ziemi leżajskiej sięgają XVIII w. i są związane z tułtejszym klasztorem, w obrębie którego odbywały się tradycyjne targi i odpusty, na które ściągali pielgrzymi z najdalszych terenów Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Obfitość łańcutu w obróbce drewna liściastego, przyczyniła się do tego, że mieszkańcy podleżajskich wsi wyspecjalizowali się w zabawkarstwie. Na przestrzeni trzystu lat powstawały tutaj – niepowtarzalnie w swej kolorystyce i kształcie – drewniane: stoliczki, krzeselka, wózki, taczki, fujarki, piszczałki, gwizdki, pukawki, ptaki klepaki itp.

– *Moja przygoda z drewnianą zabawką rozpoczęła się ponad dwadzieścia lat temu i była nie tyle dziełem przypadku, co formą zagospodarowania wolnego czasu, a przy okazji podreperowania domowego budżetu* – wspomina Jan Dudziak i dodaje. – *Pomimo tego, że wychowany byłem na takiej zabawce i od dziecka siedziałem na kobylicy, przyglądając się jak starsi wyrabiali zabawki, moje początki pracy w drewnie wcale nie były łatwe.*

Zamiłowanie do pracy w drewnie odziedziczył po przodkach. Jego dziadek wykonywał prawidła do butów, a ojciec był łyżczarzem – robił drewniane łyżki. Początkowo wszystkie prace odbywały się ręcznie przy pomocy tradycyjnego ośnika, kobylicy, siekiery czy piły. Później krok po kroku Jan Dudziak wprowadzał w swym warsztacie różne

udoskonalenia w postaci piły tarczowej czy wyrzynarki, którą sam wykonał ze starej maszyny do szycia. Jak sam dziś wspomina, pierwsze zabawki, choć sprawiały mu dużo satysfakcji, nie spełniały w pełni jego oczekiwań. Nie zrażając się tym, wykonywał kolejne i kolejne, aż przyszedł czas, że jego drewniany konik zyskał uznanie w oczach ludzi, a on motywację do dalszej pracy.

Zbierał stare zabawki, które w Brzozie Stadnickiej jeszcze przed wojną niemal w każdej chłopskiej chałupie wykonywały całe rodziny. Zgromadzone perełki rozbierał, odnawiał, podpatrywał z jakich elementów są złożone, jak wykonane i malowane, robił szablony i wytwarzał własne.

– *Swoją pracę rozpoczynam od cięcia drewna osikowego na klocki, potem muszę je sezonować, aby wyschło. Następnie tnę je na deseczki. Z klocków wycinam okrągłe koniki, a z płaskich inne elementy zabawek* – mówi Jan Dudziak – *Dalsza obróbka przebiega przy pomocy ośnika i noża, a poszczególne części różnych zabawek łączę drutem lub gwoździami.*

Jego „wizytówką” jest konik, na którego wykonanie poświęca do kilku godzin. Rozpoczyna od rysunku na desce, z którego wycina kształt, następnie ośnikiem i nożykiem nadaje kształt konika, szlifuje, na końcu maluje. Jak sam wyznaje, jego zabawki dekoruje żona Bożena, która pieczętuje nakłada tradycyjne kolory farb wodnych. Doszedł on już do takiej wprawy, że wy-

konuje dwadzieścia pięć rodzajów różnych zabawek, a jego niepowtarzalny konik w siodle z karetą jest rozpoznawalny nie tylko przez wytrawnych etnologów, ale niemal każdego, kto ma z nim styczność.

Jan Dudziak wyspecjalizował się w pokazach, a że jest człowiekiem ciepłym i szczerym, jest chętnie zapraszany na różnego rodzaju wydarzenia – pikniki, jarmarki, targi, spotkania w szkołach i przedszkolach, galeriach oraz na wystawy m.in. w Muzeum Ziemi Leżajskiej czy Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, gdzie rzeźbi na oczach zgromadzonej publiczności. Chętnie współpracuje też z lokalnymi ośrodkami kultury, stowarzyszeniami i samorządami na terenie całego woj. podkarpackiego.

Tekst i fot. Jacek Golba
„Podkarpackie Wiadomości Rolnicze”
PODR Boguchwała

AgroBiblioteczka ODR

W tej rubryce promujemy najciekawsze wydawnictwa tematyczne, nadesłane przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego.

„Innowacyjne rozwiązania w organizacji chowu bydła mięsnego”, praca zbiorowa pod redakcją Bartłomieja Lubińskiego, wydawca – K-PODR Minikowo

nterесująca profesjonalna publikacja poświęcona takim zagadnieniom, jak: nowoczesne technologie produkcji bydła mięsnego, a oczekiwania konsumenckie, biegunki u cieląt, żywienie bydła opasowego, ekologiczny

chów bydła mięsnego oraz intensywny opas bydła.

„Pierwsze kroki w prowadzeniu działalności agroturystycznej”, autorka – Ewelina Pawłowicz, wydawca – ZODR Barzkowice

pracowanie stanowi zbiór praktycznych wskazówek, które mają pomóc osobom planującym lub rozpoczynającym działalność agroturystyczną do fachu jego prowadzenia. W szczególności dotyczy to następujących kwestii: jak przygotować siebie i rodzinę na przyjmowanie gości, jak zorganizować pracę przy prowadzeniu działalności agroturystycznej oraz jak przygotować kwatery na przyjęcie gości.

W szczególności dotyczy to następujących kwestii: jak przygotować siebie i rodzinę na przyjmowanie gości, jak zorganizować pracę przy prowadzeniu działalności agroturystycznej oraz jak przygotować kwatery na przyjęcie gości.

Okładki miesiąca

Za najbardziej nastrojowe strony tytułowe spośród czasopism ODR wydanych w listopadzie 2017 r. uznaliśmy okładki miesięczników: „Bieżące Informacje” (wydawca – W-MODR Olsztyn) i „RADA” (ŁODR Bratoszewice).

Wejdź w historię

W tym miejscu można doświadczyć historii i patriotyzmu. Pasja połączona z talentem i uporem zmaterializowała się w oryginalny sposób.

Państwo **Andrzej i Elżbieta Pędzikowie** gród prowadzą w Siedlcach, gm. Chęciny. Podjeżdżam pod ogrodzenie, ale nie jest to jakaś „wypasiona” brama, ale kamienny mur... z otworami na lufy armatnie (ta!). Za bramą witają mnie dwie monumentalne postaci wyrzeźbione w jednym kawałku drewna dębowego. To Chrystus Dobrego Pasterza i Matka Boża Królowa Polski – opiekunowie tego miejsca.

Gospodarz, choć zabiegany, poświęca mi dużo czasu. Mówi o swoich bolączkach, planach i marzeniach. Zainteresowanie historią towarzyszyło mu od najmłodszych lat, ale na chleb zarabiał stolarstwem artystycznym. Na dużej, bo prawie hektarowej działce, pobudował dom i pierwsze swoje marzenie – drewniany zamek kryty trzcina, potem zrobił drewniane zasieki i oryginalne latarnie. Odwiedzający ich dom znajomi i nieznanymi zaczęli zachwycać się pomysłem gospodarza i zachęcać do otworzenia się na turystów.

Pierwszym etapem wprowadzania w życie projektu było skorzystanie z PROW-u 2007-2013 na działanie: Średniowieczna kuźnia jako miejsce kultuwowania zawodu kowala. Teraz kuźnia z odpowiednim wyposażeniem jest dumą pana Andrzeja. Chętnie ją pokazuje, opowiada odwiedzającym kawałek historii Polski... i wybija okolicznością w monetę. Gdy zjeżdżają się bractwa rycerskie, wtedy kuźnia tętni życiem.

Ale gdy się powie „a”, to trzeba powiedzieć... I tak powstały kolejne pomysły, czyli wioska rycerska, a dokładniej: obóz wojsk sprzymierzonych przed bitwą pod Grunwaldem. Dwa rzędy barwnych namiotów królewskich, w których w okre-

sie letnim śpią „młodzi rycerze”, a po wypoczynku – zaprawiają się w rycerskim rzemiośle. „Młodzi rycerze” mogą dośiąść rumaków, a są to pomysłowe zydłki w kształcie konia rozstawione na łące. Sprawiają wrażenie oddziału jeźdźców gotowych do walki – to świetne połączenie działania z dziecięcą wyobraźnią.

Powstały też domki, a każdy ma kuchnię i łaźnię. Są też dwa domki z czterema sypialniami i z osobnymi wejściami: do Myśliwego Średniowiecznego, do Templariusza, Damy Dworu oraz Królowej Bony i jej syna – Zygmunta Augusta. W każdej sypialni stoją figury tych postaci. Te domki są dla starszyny, aby mogła przenoćować w komfortowych warunkach.

Niemal wszystko, co znajduje się w grodzie, jest wykonane z drewna, najczęściej dębowego. Mamy więc: kuźnię, domki, kuchnię, łaźnię, zamek oraz maszynę obłężniczą. Katapultę pan Andrzej wykonał wspólnie z kuzynem – w oparciu o materiały źródłowe i filmy historyczne. Machina jest czynna i czasami daje pokaz swoich możliwości. Nawiasem mówiąc, zekranizowana trylogia i „Krzyżacy” – to ulubione filmy gospodarza, bo to mu w duszy gra: dawna Polska z jej dzielnymi rycerzami. I pew-

nie myślami wojuje razem z nimi gdzieś w bezkresnych stepach Ukrainy...

Tęsknota za czasami królów i rycerzy wyraziła się w wyposażeniu zamku. Centralną jego częścią jest okazały stół z ośmioma krzesłami (oczywiście wyrzeźbionymi w drewnie), a ich oparcia są płaskorzeźbami przedstawiającymi popiersia 8 królów i władców Polski. Ze swoiste go pocztu królów polskich jest nasz rozmówca najbardziej dumny. Te dzieła sztuki wykonał nieżyjący dziś rzeźbiarz **Adam Klupa**, któremu gospodarz jest bardzo wdzięczny; zostały po nim jego dzieła.

Co jeszcze? Jeszcze można się zachwywać postaciami 17 wojów rozstawionymi w różnych miejscach grodu, aby go strzegły. Kompozycję dopełniają: kapliczka z Jezusem Frasobliwym i totemami prasłowiańskimi, spory arsenał białej broni, armaty (duży i mały falkonet), moździerze regimentowe, bombard, foglerzy itp.

A na koniec gospodarze zapraszają gości do domu na herbatę. Tutaj też wszystko pozostaje w konwencji; cały dom jest „najeżony” historią. Trzy zbroje rycerskie (które sporo kosztowały),

włócznie, dzidy, lance, halabardy itd. W tym miejscu chyba należą się słowa uznania dla żony – Elżbiety, która dzielnie towarzyszy mężowi w jego dążeniach i pasjach, czego najlepszym przykładem jest wystrój ich domu.

Pan Andrzej ma jeszcze bardzo dużo planów i pomysłów, ale brakuje mu funduszy, a te unijne – nie uznają go jako rolnika (państwo Pędzikowie prowadzą turystykę wiejską) i są dla niego niedostępne. A wystarczyłyby nieduże granty na dalszy rozwój wizji. Szkoda, bo jego trochę prasłowiańskie, trochę siedemnastowieczne pomysły cieszą się dużym zainteresowaniem. Odwiedza go młodzież ze szkół, tu mają żywą lekcję historii. Gości indywidualnych, wycieczki z kraju i z całej Europy też przyciąga swoją magią to miejsce.

Jak widać, jest wiele pomysłów na życie i na pracę. Ale najlepsze są te, które powstają z pasji i są realizacją marzeń. Gród państwa Pędzików jest tego dowodem.

Tekst i zdjęcia: Alicja Śmiech
„Aktualności Rolnicze”
ŚODR Modliszewice

„Wiadomości Rolnicze” – zwyciężcą AgroKlasy ODR 2017

Dobiegła końca rywalizacja w ramach AgroKlasy ODR 2017, w trakcie której na łamach AGRO prezentowaliśmy – z myślą o ogólnopolskim odbiorcy – najciekawsze artykuły oraz wypowiedzi, które ukazywały się w okresie styczeń – listopad 2017 r. na łamach wydawnictw periodycznych ODR, a także – w ramach AgroBiblioteczki ODR – nadsyłane wydawnictwa tematyczne. Co miesiąc też wyróżnialiśmy dwie okładki wydawnictw periodycznych ODR. Suma punktów zdobytych w poszczególnych kategoriach złożyła się na końcową lokatę w tabeli AgroKlasy ODR 2017.

Ostateczna tabela

- „Wiadomości Rolnicze”
PODR Szepietowo – 43 pkt.
- „Wieś Kujawsko-Pomorska”
K-PODR Minikowo – 38 pkt.
- „Zachodniopomorski Magazyn Rolniczy”
ZODR Barzkowice – 37 pkt.
- „Lubelskie Aktualności Rolnicze”
LODR Końskowola – 33 pkt.
- „Rada”
ŁODR Bratoszewice – 32 pkt.
- „Aktualności Rolnicze”
ŚODR Modliszewice – 31 pkt.
- „Podkarpackie Wiadomości Rolnicze”
PODR Boguchwała – 29 pkt.
- „Kurier Rolniczy”
OODR Łosiów – 28 pkt.
- „Lubuskie Aktualności Rolnicze”
LODR Kalsk – 25 pkt.
- „Wieś Mazowiecka”
MODR Warszawa – 25 pkt.
- „Pomorskie Wieści Rolnicze”
PODR Lubań – 24 pkt.
- „Twój Doradca – Rolniczy Rynek”
DODR Wrocław – 23 pkt.
- „Bieżące Informacje”
W-MODR Olsztyn – 22 pkt.
- „Śląskie Aktualności Rolnicze”
ŚODR Częstochowa – 19 pkt.

Czołowe pozycje w poszczególnych kategoriach zdobyły:

- **przedruki artykułów (łącznie 68):**
„Wiadomości Rolnicze” (PODR Szepietowo) – 9 razy, „Wieś Kujawsko-Pomorska” (K-PODR Minikowo) – 8 razy i „Lubelskie Aktualności Rolnicze” (LODR Końskowola) – 7 razy
- **cytaty wypowiedzi w AgroSzachownicy (łącznie 81):** „Wieś Mazowiecka” (MODR Warszawa) – 8 razy oraz po 7 razy: „Aktualności Rolnicze” (ŚODR Modliszewice), „Bieżące Informacje” (W-MODR Olsztyn), „Kurier Rolniczy” (OODR Łosiów), „Lubuskie Aktualności Rolnicze” (LODR Kalsk) i „Twój Doradca – Rynek Rolniczy” (DODR Wrocław)
- **wyróżnione okładki wydawnictw:**
„Wieś Mazowiecka” (MODR Warszawa) – 5 razy, „RADA” (ŁODR Bratoszewice) – 4 razy i „Podkarpackie Wiadomości Rolnicze” (PODR Boguchwała) – 3 razy
- **prezentacje wydawnictw tematycznych:** ZODR Barzkowice – 12 pozycji, DODR Wrocław – 8 pozycji i K-PODR Minikowo – 4 pozycji

Ich pasją są konie i psy

Klaudia i Tomasz Tomczykowie prowadzą gospodarstwo rolne w miejscowości Babin, gm. Bełżyce. Pracę na roli rozpoczęli w 1997 r., kiedy to pan Tomasz przejął gospodarstwo od rodziców. W 2008 r. powiększyli je o grunty i budynki odziedziczone przez panią Klaudię. Obecnie ma ono powierzchnię ok. 19 ha. Rolnicy uprawiają w nim rzepak, pszenicę, owies i grykę. Oprócz prowadzenia gospodarstwa rolnego państwo Tomczykowie z Babin w gminie Bełżyce rozwijają swoje pasje. Pierwszą z nich jest hodowla koni fryzjskich i małopolskich, drugą hodowla psów rasowych.

Konie Fryzjskie i Małopolskie

Rasą, w której się zakochali, jest Koń Fryzjski. Jest on użytkowany na wiele sposobów. Sprawdza się jako koń spacerowy, ujeżdżeniowy, zaprzęgowy oraz w pokazach rewiowych. Świetnie nadaje się też do hipoterapii. Wysoka inteligencja i chęć współpracy z człowiekiem pozwalają na użytkowanie fryzów przez osoby o dużym stopniu niepełnosprawności do jazdy wierzchem. Te specyficzne cechy rasy spowodowały, iż w ciągu ostatnich 20 lat konie fryzjskie zaczęły być hodowane w wielu częściach świata. Wyróżnia je bardzo dobry charakter, ufność i mała skłonność do narowów. Jedyną dopuszczoną maścią jest kara.

Z końmi pani Klaudia miała kontakt od dziecka. Pierwszego własnego konia dostała od rodziców w wieku 15 lat, była to klacz małopolska. W 2005 r. Tomczykowie zakupili pierwszą w okolicy klacz fryzjską, a w 2010 r. sprowadzili z Holandii ogiera. Obecnie utrzy-

mują kilka klaczy, od których odchowują potomstwo. Część pozostawiają na remont stada, pozostałe sprzedają w różnym wieku. Autentyczność tej rasy udokumentowana jest księgami hodowlanymi prowadzonymi w Holandii.

Owczarki Niemieckie i Belgijskie

Hodowla psów rasowych: Owczarków Niemieckich krótkowłosych z linii typowo użytkowej oraz Owczarków Belgijskich Malinois to druga pasja Tomczyków. Alta Escuela (przydomek hodowlany) jest hodowlą działającą pod patronatem Związku Kynologicznego w Polsce (ZKwP), jedynej w Polsce organizacji uznanej przez Międzynarodową Organizację Kynologiczną (FCI) z prawem do wydawania rodowodów.

Główny nacisk w hodowli kładzie się na cechy użytkowe i zdrowotne kojarzonych ze sobą przedstawicieli rasy, używając najlepszych, sprawdzonych

w pracy reproduktorów, niejednokrotnie Mistrzów Świata IPO3. Wszystkie psy posiadają udokumentowane genetycznie pochodzenie kilka pokoleń wstecz, badania potwierdzające zdrowie i testy przydatności charakteru. Nie są to psy dla przeciętnego Kowalskiego, wyróżniają się mocną psychiką i wysokim popędem łupu, hodowane są z przeznaczeniem do sportów kynologicznych, głównie IPO (tropienie, posłuszeństwo, obrona), ratownictwo, praca w służbach mundurowych.

Obecnie psy z hodowli Alta Escuela reprezentują Polskę na zawodach rangi międzynarodowej. Hodowla posiada aktualnego Mistrza Polski IPO3, który w tym roku reprezentuje nasz kraj na Mistrzostwach Świata. W dość krótkim czasie praca hodowlana państwa Tomczyków została zauważona i doceniona przez wieloletnich hodowców i sportowców z całego świata.

Hodowla psów to nie tylko pasja, ale i wielkie wyzwanie. Dobrze zorganizowana wymaga wszechstronnej wiedzy. Trzeba ją tak zaplanować, aby utrzymać odpowiedni poziom i jednocześnie osiągnąć postęp. Państwo Klaudia i Tomasz stawiają na jakość, a nie na ilość hodowanych przez siebie zwierząt.

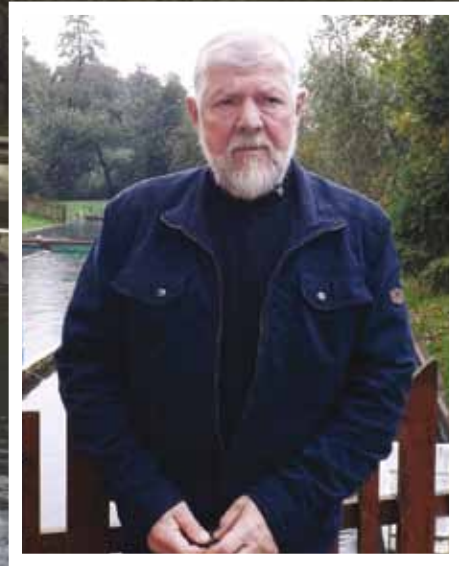
Anna Wójcik
„Lubelskie Aktualności Rolnicze”
LODR Końskowola

Z rybami za pan brat

Ze **Zdzisławem Bylokiem**, właścicielem gospodarstwa rybackiego w Jaworzu – rozmawia **Maurycy Hankiewicz**

▶▶ Jest Pan właścicielem gospodarstwa rybackiego. Jakie były jego początki?

Jako oficer nawigator na statku, zdałem sobie sprawę, że mogę popełnić błąd w sztuce i gdybym to zrobił, to zażyłoby by to na mojej pracy. Byłem swego czasu w Vancouver. Stamtąd wypływaliśmy w morze. Tak się złożyło, że przyszedł do nas Polak w poszukiwaniu kogoś, kto pomógłby mu w gospodarstwie rybackim. Za zgodą przełożonych, przebywałem u niego przez jakiś czas. Właściciel hodował m.in. pstrągi. I tak zaczęła się moja przygoda z tym gatunkiem ryb.

▶▶ Być może to zdecydowało, że porzucił Pan życie „wilka morskiego” i osiadł tu w Jaworzu.

– To była trudna decyzja. Po pierwsze – założenie gospodarstwa od podstaw to są duże pieniądze. Po drugie – charakter życia na morzu różni się ogromnie od życia na lądzie. Do jednego i drugiego trzeba się przyzwyczaić. Aby to gospodarstwo doprowadzić do takiego stanu, jak widać obecnie, potrzebowałem wziąć kredyt. Dawniej tu była żwirownia. Teren należało zrehabilitować. Postanowiłem odkupić ten teren od właściciela, z zamiarem założenia gospodarstwa rybackiego. Był rok 1980. Rok później przystąpiłem do prac ziemnych i tak powoli moje gospodarstwo zaczęło nabierać realnych kształtów.

▶▶ Z tego co mi wiadomo, specjalizuje się Pan w hodowli pstrąga górskiego. Skąd akurat ten gatunek ryby Pana zainteresował?

– To jest ryba trudna w hodowli, a ja lubię wyzwania. Mamy tu własną wylęgarnię. W grudniu sprowadzamy ikrę z nad morza – z gospodarstwa, które się w tym specjalizuje. Pstrąg źródłany został wpisany do Rejestru Produktów Tradycyjnych przez MRiRW jako pstrąg górski. To, co jest dla tej ryby charakterystyczne, to brak łuski. Nie trzeba jej skrobać. Mimo tej zalety, nie jest ona dostępna w żadnym markecie czy sieci handlowej. Hodowców zajmujących się w Polsce tym gatunkiem pstrąga jest niewiele. Inni próbowali to robić, ale im się nie udało. Hodują pstrąga tęczowego. Ten gatunek jest powszechny w Biedronce czy Makro, ale ja go nazywam rybim brojlerem, bo

ma szybko urosnąć, szybko być sprzedana, aby szybko zdobyć pieniądze.

▶▶ Skoro omija Pan sieci handlowe, to z pewnością ma Pan własny rynek zbytu...

– Faktycznie, mamy własny rynek zbytu, który nas zadawała. Nie ukrywam, że cena ryby jest wysoka, ale przecież jest on trzymany w warunkach zbliżonych do naturalnych, a to kosztuje. Warunki chowu rzutują na jego jakość i walory smakowe, co doceniają nasi odbiorcy. Ryba, aby dobrze się czuła i nie chorowała, musi być trzymana w odpowiednich warunkach. Nie może być zbyt stłoczona, czyli musi mieć swoją przestrzeń życiową. Stąd w naszych stawach trzymamy maksymalnie 2 t ryby, podczas gdy inni na tej samej powierzchni trzymają do 5 ton. Nie bez znaczenia jest także jakość wody. Tu u mnie jest woda I klasy czystości, co przekłada się na jakość ryby i tym samym popyt.

▶▶ Natknął się Pan na informację, że odbywał się tu dawniej Festiwal Pstrąga. Czy to wydarzenie jest nadal kontynuowane?

– Faktycznie tak było. Jak byłem wójtem gminy, to był mój pomysł. Potem, kiedy zakończyłem działalność jako wójt, mój zastępca nie podjął tego tematu i pomysł przepadł.

▶▶ Pełnił Pan i pełni nadal szereg funkcji równocześnie. Był Pan wójtem, jest Pan prezesem Lokalnej Grupy Rybackiej (LGR), prowadzi gospodarstwo. Jak pogodzić to wszystko?

– Ta moja aktywność zawodowa i społeczna wynika z przeszłości rybackiej, którą wykonywałem przez 22 lata. Pełnienie wachty, nadzór nad podległymi mi ludźmi, samodyscyplina i odpowiedzialność – to cechy, które ukształtowały mój stosunek do życia i pracy na co dzień. Jeśli podejmuję jakąś decyzję, to ją realizuję, biorąc za nią pełną odpowiedzialność.

▶▶ Wróćmy do gospodarstwa. Ile osób w nim pracuje i czy ma Pan następcę do jego prowadzenia w przyszłości?

– Już jestem na etapie stopniowego przekazywania wszystkiego synowi. Ukończył on AGH w Krakowie, ale – będąc przy mnie – pomagał mi w prowa-

dzeniu biznesu. Dzięki temu stał się rybakiem. Tak więc oprócz mnie i syna w gospodarstwie zatrudniony jest jeszcze jeden pracownik. W okresie świąt, zatrudniam jeszcze dodatkowo 5-6 osób ze względu na nawał prac. Muszę także dodać, że prowadzę też gospodarstwo karpiove, wydzierżawione od Instytutu Zootechniki w Grodźcu Śl., w którym produkcja karpia odbywa się metodami ekologicznymi. Tam też mam ubojnię. Na części stawów mam zamiar wprowadzić amura.

▶▶ Czy w związku z taką metodą produkcji karpia, nie starał się Pan o certyfikat ekologiczny?

– Jeszcze nie, bo jesteśmy ciągle na etapie kształtowania produkcji tego typu. Zresztą, nie wyobrażam sobie tam innej produkcji, jak tylko ta ekologiczna. Karmimy karpie pszenicą, co nadaje rybie specyficzny smak, a przede wszystkim ryba ta nie jest tłusta. Karpia sprzedajemy go tylko na zamówienie osób prywatnych i właścicieli restauracji. Można powiedzieć zbudowaliśmy swój własny rynek. Dzięki temu nie musimy się martwić o zbyt. Klienci nasi od lat zamawiają rybę, wiedząc, że towar będzie najwyższej jakości.

▶▶ Proszę zdradzić swoje plany czy zamierzenia na przyszłość.

– To będzie w dużej mierze zależało od syna, jak on do tego podejdzie. Wybudowaliśmy punkt sprzedaży bezpośredniej, na który dostaliśmy dofinansowanie. Na zapleczu punktu mamy zbiorniki wewnętrzne, w którym przechowujemy rybę do sprzedaży w okresie zimowym kiedy woda zamarza. W lecie zbiorniki służą nam jako miejsce przyrostu narybka. To, z czym zmagamy się obecnie, to deficyt wody. Poziom wód gruntowych gwałtownie spada, a przecież woda to dla mnie „być albo nie być”. Musimy podjąć takie działania, aby woda było pod dostatkiem i nigdy jej nie brakowało. Myślę, że syn mi podrzuci jakiś dobry i skuteczny sposób.

▶▶ Pozostaje mi tylko życzyć sukcesów i realizacji planów, które ma Pan w zanadru.

„Śląskie Aktualności Rolnicze”
SODR Częstochowa

AgroSzachownica

W tym kąciku publikujemy najbardziej interesujące informacje i opinie na aktualne tematy związane z polskim rolnictwem i agrobiznesem, zamieszczone w poszczególnych wydawnictwach periodycznych WODR.

Grupa Azoty – dla nowoczesnego rolnika

„Jako Grupa Azoty jesteśmy trzecią co do wielkości firmą w Europie produkującą nawozy mineralne. Natomiast w zakresie nawozów wieloskładnikowych – drugą. Właśnie nawozy wieloskładnikowe stanowią główny produkt oferowany przez Grupę Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. Nawozy te określa się mianem nawozów precyzyjnych, ponieważ ich stosowanie wymaga przede wszystkim dobrej znajomości struktury gleby. Nawozy te są wzbogacane bardzo często w różne mikroelementy, takie jak np. tytan czy krzem. Ich stosowanie przynosi szereg korzyści, poprawia warunki uprawy, zwiększa wydajność plonów z hektara. Produkowane przez nas nawozy są w pełni bezpieczne dla środowiska. Świadczy o tym fakt, że są na dużą skalę eksportowane do wielu krajów europejskich, również do takich, które charakteryzują się dużymi wymaganiami pod tym względem. Można tu wymienić Danię, Niemcy czy Wielką Brytanię. Dzisiejsze rolnictwo znacząco różni się od tego sprzed lat i musi mocno korzystać z innowacji i nowoczesnych technologii.” – **Włodzimierz Zasadzki**, wiceprezes Zarządu spółki Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” – w rozmowie z **Cecylią Wojnik**, „Zachodniopomorski Magazyn Rolniczy”, ZODR Barzkowice

Integrowana produkcja roślin

„Integrowana produkcja roślin jest systemem jakości żywności wykorzystującym w ich uprawie, ochronie i nawożeniu postęp techniczny i biologiczny. Zwraca szczególną uwagę na ochronę środowiska i zdrowie ludzi. Potwierdzeniem stosowania integrowanej produkcji roślin jest posiadanie certyfikatu wydanego przez upoważniony podmiot na okres niezbędny do zbicia roślin, nie dłużej jednak niż na 12 miesięcy. Producent posiadający certyfikat może używać znaku integrowanej produkcji do oznaczania roślin, dla których został on wydany. Każdy producent zainteresowany otrzymaniem certyfikatu IP jest zobowiązany ukończyć szkolenie w zakresie integrowanej produkcji roślin na poziomie podstawowym lub uzupełniającym (odrębnie w odniesieniu do roślin sadowniczych, warzywniczych i rolniczych) oraz posiadać aktualne zaświadczenie o ukończeniu tego szkolenia.” – **Grażyna Michalak**, „Wieś Mazowiecka”, MODR Warszawa

Rolnik – zawód niebezpieczny

„Zawód rolnika należy do profesji szczególnie niebezpiecznych. Wynika to z tego, że łączy w sobie wiele zawodów. Rolnik, w zależności od charakteru gospodarstwa, pracuje przy zwierzętach, kieruje ciągnikami zagręgowanymi z różnymi narzędziami, naprawia maszyny i ciągniki lub wykonuje na wysokości czy bieżące remonty budynków gospodarskich. W związku z tym jest narażony na wypadki, co ma odzwierciedlenie w statystykach Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.” – **Marek Lewandowski**, „Lubelskie Aktualności Rolnicze”, LODR Końskowola

Polska wieś – wczoraj i dziś

„Zmienił się obraz naszych pól – mozaika upraw ustąpiła miejsca monokulturom. Do ich utrzymania potrzeba ciężkiego sprzętu i wielkich nakładów chemii rolniczej. Ich powstawanie spowodowało zniknięcie: miedz, polnych dróg, zagajników, śródpolnych łąk, strumieni i oczek wodnych – miejsc życia wielu roślin, owadów i wszelkich drobnych i większych zwierząt. Z roku na rok gospodarstwa stają się coraz większe. Średnia powierzchnia użytków rolnych pomiędzy dwoma ostatnimi spisami rolnymi, tj. rokiem 2002 a 2010, wzrosła o ok. 1 ha (ok. 18 proc.). Obecnie średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym wynosi 10,56 ha. Ciężkie maszyny rolnicze, coraz powszechniejsze na naszych polach, przez wielu uważane za postęp cywilizacyjny, powodują nadmierne ubijanie (zagęszczenie) gleby. Wskutek ich używania pory glebowe zostają zmniejszone lub całkowicie zatkane, co w znacznym stopniu ogranicza transport wody i powietrza do korzeni uprawowych roślin, utrudnia odprowadzanie nadmiaru wody z gleby oraz hamuje wzrost systemu korzeniowego w głąb gleby. Roślinom w takich warunkach rośnie się znacznie trudniej. Nic dziwnego, że dzisiejsze uprawy są tak mało odporne na coraz częstsze susze doświadczające nasz kraj. A zmiany klimatyczne sugerują, że takie zjawiska będą w najbliższej przyszłości znacznie częstsze.” – **Adam Zbyryt**, „Pomorskie Wieści Rolnicze”, PODR Luban

Zabezpieczajmy chlewnie przed zimą

„Pamiętajmy, że nawet drobne, proste zabiegi docieplające budynki i ograniczające straty ciepła – przynioszą wymierne korzyści ekonomiczne. Zapo-

biegają upadkom i chorobom zwierząt oraz obniżają koszty związane ze stratami paszy, która zamiast na produkcję jest wykorzystywana jest na ogrzanie przez zwierzęta budynku inwentarskiego. Warto również podkreślić, że poza względami zdrowotnymi i produkcyjnymi, czynniki mikroklimatu mają także wpływ na trwałość konstrukcji budynku oraz żywotność wyposażenia chlewni, które pod wpływem wilgoci i substancji toksycznych szybciej ulegają korozji.” – **Tadeusz Matyka**, „Lubuskie Aktualności Rolnicze”, LODR Kalsk

Mleczne kalkule

„Pomimo, że statystycznie ceny mleka w Polsce stopniowo gonią kraje UE, różnice nadal są dość istotne. W okresie stycznia – sierpień 2017 r. średnia cena za 100 kg mleka w krajach Wspólnoty wynosiła 33,48 euro/100 kg i była o 8,1 euro wyższa w porównaniu z analogicznym okresem rok temu. W tym samym czasie polskie mleczarnie płaciły przeciętnie 31,63 euro/100 kg, co przekłada się na roczny wzrost stawki o 6,7 euro. Nasi najwięksi konkurenci, a więc holenderscy, niemieccy czy francuscy rolnicy otrzymywali w sierpniu br. przeciętnie odpowiednio: 38,5, 35,89 i 34,98 euro/100 kg mleka (wg szacunkowych danych Komisji europejskiej z września br.). Eksport polskich produktów mleczarskich ma się dobrze. Jak wynika ze wstępnych danych Ministerstwa Finansów w pierwszej połowie br., Polska sprzedała produkty mleczarskie za 984 mln euro. To aż 42 proc. więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.” – **Zofia Dymińska**, „Wieś Kujawsko-Pomorska”, K-PODR Minikowo

Z pasieki do konsumenta

„W naszym kraju, podobnie jak w całej Europie, ok. 60 proc. miodu z pasiek dociera do jego konsumentów poprzez bezpośredni kontakt z pszczelarzem. Wynika to głównie ze specyfiki tego produktu, który ma nie tylko walory spożywcze, ale również prozdrowotne. Z tego względu nabywca zabiega o indywidualną relację z dostawcą, co ma najpełniej służyć nabyciu towaru bez zafalszowań i najwyższej jakości. Bardzo istotne jest także ogromne zróżnicowanie miodów pod względem smaku i aromatu, które nie dają się stwierdzić przy prostym zdejmowaniu słoika z półki sklepowej.” – dr **Ryszard S. Pałach**, „Bieżące Informacje”, W-MODR Olsztyn

W przyjaźni z naturą

„Staramy się dbać o ekologię. W ostatnim czasie zainstalowaliśmy w instalację fotowoltaiczną o mocy 8 watów. Wszycy żyjemy w tym środowisku i musimy o nie dbać. Ponadto uczestniczymy w segregacji odpadów. Cała nasza miejscowość jest skanalizowana. W miejscowych strumykach pojawiły się ryby, więc mamy znaczący postęp w ochronie środowiska.” – **Dariusz Gajewski**, rolnik ze Starowic, „Kurier Rolniczy”, OODR Łosów

ROK 2018 – WAŻNE DATY (1)

- 1 STYCZANIA (poniedziałek) – Nowy Rok
- 6 STYCZANIA (sobota) – Trzech Króli (Objawienie Pańskie)
- 21 STYCZANIA (niedziela) – Dzień Babci
- 22 STYCZANIA (poniedziałek) – Dzień Dziadka
- 2 LUTEGO (sobota) – Matki Boskiej Gromnicznej
- 8 LUTEGO – Tłusty Czwartek
- 13 LUTEGO (wtorek) – Śledzik
- 14 LUTEGO (środa) – Dzień Zakochanych/ Popielec
- 8 MARCA (czwartek) – Dzień Kobiet
- 25 MARCA (niedziela) – Zmiana czasu z zimowego na letni
- 30 MARCA (piątek) – Wielki Piątek
- 1 KWIECIA (niedziela) – Wielkanoc
- 2 KWIECIA (poniedziałek) – Poniedziałek Wielkanocny

PIELĘGNACJA STÓP

Co drugi dzień wieczorem należy moczyć stopy (przez 15 minut) w lekkim roztworze nadmanganianu potasu – woda powinna mieć kolor lekko różowy. Już po kilku takich zabiegach zauważymy znaczną poprawę. Nadmanganian potasu zmniejsza potliwość, jak również zabija bakterie odpowiedzialne za nieprzyjemny zapach.

DOMOWE RECEPTY

- srebrne ozdoby owinięte w czarną bibułkę, folię aluminiową lub miękką ściereczkę do czyszczenia srebra - nie pokrywają się ciemnym nalotem
- zapach jedzenia łatwo możemy zneutralizować, ustawiając w pomieszczeniu miseczkę z gorącą wodą, do której wlewamy kilka kropli olejku lawendowego
- jeżeli „śliskie” ubrania zsuwają się z wieszaków, wystarczy założyć na końce wieszaka gumki recepturki albo frotki do włosów

CIEŃ I WORKI POD OCZAMI

Poważne choroby, takie jak: tarczycza, alergii, anemia, cukrzyca, problemy z sercem czy nerkami, mogą być przyczyną worków i opuchlizny pod oczami. Jeśli jednak nie cierpimy na żadną ciężką chorobę, cienie pod oczami oznaczają: za mało snu, używanie soli w diecie, odwodnienie, nadmiar papierosów i alkoholu oraz dietę ubogą w witaminy i minerały. Wygląd skóry pod oczami może być także uwarunkowany genetycznie, dlatego warto zadbać o odpowiednią pielęgnację w tym miejscu.

NIEDOBÓR TŁUSZCZÓW

KONDYCJA SKÓRY I PAZNOKCI – jeśli zauważymy u siebie rozdwojone i ciągle łamiące się paznokcie, a także przesuszoną skórę, może to być oznaką, że przyjmujemy zbyt mało tłuszczów nienasyconych. Mikroelementy te odpowiedzialne są m.in. za sprężystość i elastyczność skóry, ale także biorą udział w budowie warstwy ochronnej naskórka.

SKRAJNE WAHANIA NASTROJU – niedobór tłuszczów DHA przyczynia się do zmian nastroju, ale także pogorszenia koncentracji i utraty pamięci. Kwasy omega-3 skutecznie regulują strefę emocjonalną. Badania naukowców wykazały, że zażywanie kwasów tłuszczowych pozytywnie wpływa na leczenie depresji.

ZMĘCZENIE – jeśli w ciągu dnia czujemy się wyczerpani i nie mamy siły, może to być spowodowane niedoborem zdrowych tłuszczów. Wystarczy dodać do sałatki trochę oliwy z oliwek czy garść orzechów, a tym samym uzupełnimy dietę o zdrowe tłuszcze i będziemy mogli skutecznie walczyć z osłabieniem organizmu.

FERIE ZIMOWE 2018 R. W WOJEWÓDZTWACH

- 15-28 STYCZANIA: dolnośląskie, mazowieckie, opolskie, zachodniopomorskie
- 22 STYCZANIA – 4 LUTEGO: podlaskie, warmińsko-mazurskie
- 29 STYCZANIA – 11 LUTEGO: lubelskie, łódzkie, podkarpackie, pomorskie, śląskie
- 12-25 LUTEGO: kujawsko-pomorskie, lubuskie, małopolskie, świętokrzyskie

OBJAWY DEPRESJI

PROBLEMY Z KONCENTRACJĄ Osoby z depresją sprawiają wrażenie nieobecnych. Trudno im się skupić na konkretnej czynności, są zmęczone i dodatkowo zniechęcone wytykaniem przez innych ich niekompetencji czy błędów.

ZABURZENIA APETYTU U wielu osób z objawami depresji następuje wzrost wagi bez wyraźnej przyczyny, podczas gdy inni zapadają na anoreksję. Każdy organizm reaguje na swój sposób wobec problemów natury psychicznej.

BEZSENNOŚĆ Przyczyną bezsenności zwykle bywają zmartwienia, które nie dają nam spokoju i uniemożliwiają zaśnięcie. Wiele osób w takich sytuacjach sięga po środki nasenne. Należy jednak pamiętać, że nie stanowią one rozwiązania problemu, lecz tylko jego chwilowe złagodzenie.

OBSESYJNE MYŚLI Pytania, obrazy czy wspomnienia, o których nie jesteśmy w stanie zapomnieć, napełniają nasze ciało niepokojem, W konsekwencji ten wewnętrzny lęk prowadzi do umysłowego wyczerpania i wielkiej rozpacz, której nie potrafimy kontrolować.

ŚWIATŁOWSTRĘT Chore osoby lubią przebywać z zaciemnionych

pomieszczeniach, z zaciągniętymi zasłonami. Zdecydowanie wybierają one samotność – w ten sposób czują się najbezpieczniej.

BÓL FIZYCZNY Migreny, bóle mięśni, problemy trawienne, kołatanie serca, chroniczne zmęczenie – mogą wskazywać na depresję.

OGROMNE PORANNE ZMĘCZENIE U większości osób cierpiących na depresję poranki stanowią najgorszą porę dnia. Już sam fakt otwarcia oczu i potrzeby zmierzenia się z nadchodzącym dniem budzi przerażenie.

NEGATYWNE MYŚLI I POCZUCIE WINY Obok obsesyjnych myśli pojawia się negatywne nastawienie do świata. Wszystko widzimy w czarnych barwach i tracimy chęci do działania już z samego rana. Dodatkowo pojawia się poczucie winy.

Często nie jesteśmy w stanie przyjąć pomocy ze strony życzliwych osób i wolimy samotnie spędzać całe dni.

BRAK ZAINTERESOWANIA SPOŁECZNEGO Wybieramy samotność niż spotkania z przyjaciółmi czy rodziną. Mamy wrażenie, że nikt nie jest w stanie zrozumieć tego, co czujemy i tego, co dzieje się z naszym organizmem.

Przeżyjemy to jeszcze raz!

W 2017 r. redakcja AGRO – wzorem lat ubiegłych - zorganizowała, współorganizowała, patronowała bądź aktywnie uczestniczyła w wielu interesujących i ważnych społecznie agropresięwzięciach, takich jak: konkursy, gale, wystawy czy ogólnopolskie wyjazdy studyjne. Świątowaliśmy też uroczyscie święta firmowe i osobiste naszych Partnerów. Niektóre z tych wydarzeń u schyłku roku chronologicznie przypominamy.

4 lutego w Operze Nova w Bydgoszczy odbył się XIX Krajowy Pokaz Skór Futerkowy, zorganizowany przez Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych, któremu prezesuje **Rajmund Gąsiorek**, Wybitny Agropresięwziórca RP 2015.

24 stycznia podczas dorocznej Gali Noworocznej Agrobiznesu w Auli Kryształowej SGGW, zorganizowanej we współpracy z władzami tej uczelni i ABK, tradycyjnie udało się zgromadzić setki wybitnych przedstawicieli polskiego rolnictwa, agrobiznesu, nauki i doradztwa rolniczego. W trakcie uroczystości zostali nagrodzeni laureaci konkursu Kwatery na Medal 2016 i zwycięzcy AgroKlasy ODR 2016 oraz uhonorowani Odznaką „Zasłużony dla Rolnictwa” wyróżniający się rolnicy i agropresięwziórca. Galę poprzedziły VI Konfrontacje „Drogi do AgroSukcesu”, podczas których – na 7 wydziałach SGGW – uznani rolnicy i agrobiznesmeni, laureaci konkursów Agropresięwziórca RP i AgroLiga dzielili się swoimi bogatymi doświadczeniami ze studentami i naukowcami. Tradycyjnie podczas Gali na SGGW zostali oni uhonorowani Certyfikatami Wierzytelności Praktyk Biznesowych, zaś dziekani wydziałów i moderatorzy otrzymali okolicznościowe puchary.

31 marca w siedzibie KZSM Zw. Rew. miało miejsce bardzo interesujące spotkanie z dr. **Czesławem Siekierskim**, przewodniczącym Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Parlamencie Europejskim, poświęcone realizacji Wspólnej Polityki Rolnej w aktualnie trwającej perspektywie finansowej (z uwzględnieniem ew. skutków finansowych po wyjściu z UE Wielkiej Brytanii) oraz reformie WPR po 2020 r.

19 marca uroczyscie obchodził – wraz z rodziną, założoną i przybyłymi licznymi przyjaciółmi – swoje 50. urodziny **Andrzej Remisiewicz**, twórca i właściciel podlaskiej firmy Trans-Rol.

2 maja świętowali – w gronie najbliższych i przyjaciół – swoje 35-lecie poznania się **Danuta i Zbigniew Klimaszewscy**, utytułowani rolnicy z podlaskiej wsi Klimasze.

Przeżyjemy to jeszcze raz!

Podczas Gali AgroLiga 2016, która odbyła się 20 czerwca w Ogrodach Prezydenckich, ponad 700 uczestników oklaskiwało Mistrzów Krajowych i zdobywców pozostałych zaszczytnych tytułów XXIV edycji konkursu AgroLiga. Zostali oni nobilitowani i nagrodzeni przez Prezydenta RP **Andrzeja Dudę** i Sekretarza Stanu w MRiRW **Zbigniewa Babalskiego** oraz Prezesa ARiMR **Dariusza Golca**, Prezesa ARR **Łukasza Hołubowskiego** i Prezesa KRUS **Wojciecha Sekścińskiego**. Wcześniej tego samego dnia Agroligowcy'2017 byli podejmowani w gmachu MRiRW, gdzie otrzymali – z rąk ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Krzysztofa Jurgieła** – imienne listy gratulacyjne oraz Honorowe Odznaki „Zasłużony dla Rolnictwa”.

„Moc w słabości się doskonali” – takie motto przyświecało VIII Piknikowi Integracyjnym dla Osób Niepełnosprawnych w Okoninie, zorganizowanemu 2 czerwca przez utytułowanych rolników **Ewę** i **Ryszarda Kruzińskich**.

Wdn. 15-16 lipca na terenie Ogródów Hortulus Spectabilis w Dobrzycy odbył się II Kulinaryny Festiwal Kwiatów Jadalnych, którego tematem przewodnim była: Róża – Królowa smaku i zapachu. Patronem medialnym było m.in. redakcja AGRO.

Setki uczestników zgromadziło I Święto Ziół w Gospodarstwie Agroturystycznym „Siedem Ogródów” w Łowiczu Wałęckim, zorganizowane 15 sierpnia przez **Grażynę** i **Zdzisława Kugiel**, twórców tego jakże niezwykłego turystycznie miejsca.

31 sierpnia w Aleksandrowie Kujawskim, podczas konferencji podsumowującej dorobek firmy BIN, podano, że wszystkich wyprodukowanych dotąd silosach BIN można pomieścić łącznie 6 mln ton ziarna zbóż, i że aleksandrowska fabryka przymierza się do podjęcia produkcji silosów o pojemności do 5 tys. ton, które będą wykonane z blachy falistej.

22 września **Beata** i **Piotr Kondracy** z Górnego, zwycięzcy XV edycji konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne – podczas finałowej uroczystości na terenie Międzynarodowej Wystawy Rolniczej Agro Show w Bednarach – otrzymali w nagrodę ciągnik Ursus-C 380, ufundowany przez Prezesa KRUS **Wojciecha Sekścińskiego**.

Tłumy rolników ściągnęły 1 października do Skrzelewa na XIX Dni Kukurydzy, podczas których można było m.in.: obejrzeć poletka demonstracyjne kukurydzy, podziwiać sprawność polową maszyn rolniczych czy odwiedzić stoiska promocyjne firm branżowych. Jednym z patronów medialnych tego ciekawego agropresięwzięcia była redakcja AGRO.

Nagrodzeni laureaci konkursu „Kwatery na Medal 2017”

29 listopada 2017 r. – podczas Gali Agrobiznesu na SGGW – statuetki „mądra sówka”, dyplomy uznania oraz gratulacje – z rąk **Witolda Strobla**, dyrektora generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa i zwycięzcy konkursu Kwatery na Medal 2010 **Stanisława Kozubka** z Folwarku Zrębnice – odebrali:

Zwycięzcy konkursu – **Hanna Bryl** z synem **Jarosławem**, reprezentujący gospodarstwo **Ptasi Ogród** w Międzyzdrojach, woj. kujawsko-pomorskie

Zdobywcy III miejsca – **Małgorzata i Marcin Dobosz**, właściciele gospodarstwa **Doboszówka** w Kalenem, woj. lubelskie

Laureat konkursu – **Andrzej Zarębski**, właściciel gospodarstwa **ANDY** w Wałczu, woj. zachodniopomorskie

Laureaci konkursu – **Paulina i Bogusław Ruteccy**, reprezentujący gospodarstwo **Między Zamkami** w Kotowicach, woj. śląskie

Wspólnie zdjęcie laureatów konkursu Kwatery na Medal 2017 przybyłych na Galę Agrobiznesu na SGGW z osobami wręczającymi (pozostałym uczestnikom konkursu nagrody zostały przesłane drogą pocztową)

Fot. Wiesław Sumiński, Arkadiusz Chroży

Jak zaprenumerować AGRO na rok 2018?

Wysyłka comiesięczna AGRO – pod jeden wskazany adres – przez cały 2018 r. będzie identyczna jak 6 lat temu i wynosić będzie: **1 egz. lub 2 egz. – 40 zł, 5 egz. – 70 zł, 10 egz. – 110 zł, 20 egz. – 180 zł.** Dla odbiorców zbiorowych – WODR, agrofirm, jednostek administracji samorządowej, biur poselskich, giełd i rynków hurtowych, banków, sołectw, placówek naukowo-badawczych, uczelni wyższych oraz średnich szkół rolniczych i agrobiznesowych itp. – zostaje utrzymana możliwość otrzymywania miesięcznika AGRO na zasadach specjalnych. W tym przypadku comiesięcz-

na wysyłka miesięcznika AGRO w paczkach będzie w skali rocznej kosztować odbiorcę przy: **50 egz. – 230 zł; 100 egz. – 400 zł.**

Zamówienia na prenumeratę AGRO prosimy kierować mailem (nasz e-mail: agroredakcja@agroredakcja.pl) lub drogą pocztową. Można też stosowną kwotę opłaty prenumeraty AGRO na 2018 r., podając swoje dane adresowe, przekazać na konto:

**ELA-PRESS, 02-203 Warszawa, ul. Kurhan 14 A, lok. 8
nr 96 1050 1025 1000 0090 6023 1272**

Szanowni Państwo,

Z całego serca dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do otrzymania przez nas tytułu Wzorowego Agropresiębiorcy RP 2017. Szczególne podziękowania składamy Minister Halinie Szymańskiej – Szefowi Kancelarii Prezydenta RP, Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi Krzysztofowi Jurgielowi, Wiceprezesowi Zarządu Grupy Azoty Zakładów Azotowych Puławy S.A. Pawłowi Owczarskiemu, Dyrektorowi Departamentu Korporacyjnego Handlu Nawozami Grupa Azoty S.A. Piotrowi Zarosińskiemu, Dyrektorowi Pionu Handlowego Grupy Azoty Puławy Piotrowi Murat, kierownikowi Sławomirowi Zajęcowi oraz Kamilowi Michoń i Tomaszowi Sikorze z działu marketingu Grupy Azoty, Dyrektorowi Sprzedaży Członkowi Zarządu Anwil Grupa Orlen Mirosławowi Kwiatkowskiemu, Dyrektorowi Wykonawczemu ds. Handlu Produktami Petrochemicznymi PKN ORLEN S.A. Dariuszowi Ciesielskiemu oraz Mirosławowi Ruszczyńskiemu z Pfeifer & Langen Polska S.A. Otrzymane wyróżnienie jest dla nas ogromnym zaszczytem, jak i motywacją do dalszej wyjątkowej pracy.

Wyrażamy naszą wdzięczność za wyjątkowy dzień 29 listopada 2017 r., za to, że towarzyszyliście nam Państwo w tej niecodziennej chwili. Państwa obecność stworzyła niepowtarzalną atmosferę tego dnia, a otrzymane wyrazy sympatii zapamiętamy na wiele lat. Dziękujemy wszystkim, którzy są z nami w codziennej pracy na rzecz rozwoju sektora rolniczego. Budujmy wspólnie patriotyzm gospodarczy!

Życzymy Państwu, aby rozpoczynający się rok 2018 przyniósł wytrwałość w dążeniu do wyznaczonych celów i wiele satysfakcji z własnych dokonań. Niech będzie to rok wyjątkowy, owocny w szczęśliwe osobiste oraz zawodowe przeżycia.

Grażyna i Andrzej Remisiewicz
Właściciele firmy TRANS-ROL
TEL. 604 167 434

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR:

- NAWOZÓW MINERALNYCH GRUPY AZOTY, ANWIL GRUPA ORLEN
- MELASOWANYCH WYSŁODKÓW TOFI
- PASZ – TAKŻE WOLNYCH OD GMO

KRUSZEWO-WYPYCHY 29, 18-218 SOKOŁY, TEL 86 4763 163, BIURO@TRANS-ROL.PL, WWW.TRANS-ROL.PL

Jubileusz 40-lecia KFMR „Krukowiak” DZIAŁO SIĘ...

Brześć Kujawski, 1.12.2017 r.

Fot. KFMR „Krukowiak”

kalendarz ludzi przedsiębiorczych 2018

Styczeń

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Luty

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

Marzec

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Kwiecień

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Maj

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Czerwiec

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
					1	2
					3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Lipiec

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Sierpień

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
			1	2	3	4
			5			
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Wrzesień

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Październik

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
						1
2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Listopad

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Grudzień

pn	wt	śr	cz	pt	so	nd
						1
						2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

